

Едиција

СКМЦЕ

Едиција

СКМЦЕ

Уредник едиције

ЛИДИЈА МАРИНКОВИЋ

© Небојша Васовић

© Нишки културни центар, за ово издање

НЕБОЈША ВАСОВИЋ

ИЗАБРАНЕ
И
НОВЕ ПЕСМЕ

Нишки културни центар, 2025

САДРЖАЈ

I

- 13 СУМАТРА
- 14 СЕДАМ ЧУНОВА
- 23 МИТОЛОГИЈЕ
- 26 ИСКОПИНЕ
- 27 АВИДЕЦА
- 28 СТАТУС КВО
- 29 ТРИ ЈЕРАРХА
- 30 РАСПЕВКА О ТУРКИЊИ
- 31 ЗАМЕНИЦА/ТЕЛО
- 32 МРЉА
- 34 ЈУТРО
- 35 СО ЛИЧНО (7)
- 36 ЈЕДНО ПИСМО ИЗ АФРИКЕ (ВЕРОВАТНО РЕМБООВО)
- 37 ЗАВЕСА
- 39 ПОВРАТАК ИЗ МОСКВЕ
- 41 ПЕСНИКУ У ДАЉИНИ
- 43 О МОРСКЕ АЛГЕ...
- 44 ЗЛАТО И НАОКОЛО
- 45 ШУМА
- 46 ТРОТОАРИ
- 47 БОНТОН
- 48 СЕКС У ГРОБУ
- 49 ЗАКОН ФИЗИКЕ
- 50 ТО МОЖДА У ТЕБИ...
- 51 СУМА СУМАРУМ
- 52 КОЧИЈЕ
- 53 А СНІ РАТРИА НО НА
- 54 ДУЛЧИНЕЈИ ОД КОРДОБЕ
- 55 ДУЛЧИНЕЈИ ОД ВИНЧЕ
- 56 ПЕСМА ЗА ЛЕПУ МАРЕ
- 57 КАКО СИСАТ
- 58 ПРАШИНА
- 59 ПЛОВИДБА
- 60 КУБАНСКИ ДНЕВНИК
- 62 НЕСТАШИЦА ВОДЕ

- 63 ПОХВАЛА БОСОМ СТОПАЛУ
- 64 ПОГЛЕД
- 65 БИЋА ИЗ МОРА
- 66 МИЗЕРА

II

- 69 БАЛАДА О НАМА
- 70 БУДИТЕ ПЕСНИЦИ ЉУДИ
- 71 УСПЕХ У СРБИЈИ
- 72 СРПСКОМ ПЕСНИКУ
- 73 ЈЕЗИК МАТЕРЊИ
- 74 С ЧАКАВИЦОМ, РАЗГОВАРАН
- 75 МОРСКИ БЛУЗ
- 76 ШТО ВОЛЕ ПЕРФЕКЦИЈУ
- 77 ТАКО ТО ИДЕ
- 78 МЕРИЛО
- 79 ДА ЛЕПОТА НИЈЕ ФЕР...
- 80 РАДИОНИЦА
- 82 ЛУДАРА ЛИРИКА
- 83 РЕАЛНО
- 84 МУВЉА ЕСТЕТИКА
- 85 МОРАЛНА ПЕСМА
- 86 ОВАЈ ЦИКА ЦУТИ

III

- 89 КРАТКЕ ПЕСМЕ

IV

- 107 ОСТРВО
- 108 МИЛУН
- 109 САРКОФАГ
- 110 КРИТ
- 111 ПРИЈАТЕЉ
- 112 ИЗВЕШТАЈ ИЗ РАЈА
- 113 ПЕДИКИРКА
- 114 ШТА ПОСЛЕ?
- 115 ФОТОГРАФИЈА
- 116 НАТ KING COLE
- 117 ЈЕДАНАЕСТА БЕОГРАДСКА
- 118 ЉУБАВ
- 119 ЦИПЕЛЕ ИЗ ЛИСАБОНА
- 120 ЧАМАЦ
- 121 О НАМА И МАЧКАМА

- 122 ПЕШАЧКИ ПРЕЛАЗ
- 123 ИСТОРИЈА
- 124 ПЕРДИДО

V

- 129 СРПСКА ИСТОРИЈА
- 130 КРОВ
- 131 ПЕРО
- 132 ПОСЛЕДЊИ ДАН
- 133 МОГУЋНОСТ САЗНАЊА
- 134 МАТЕРИЈА
- 135 КРИСТАЛИ, НОЋНА ПОСЕТА
- 137 НЕДЕЉА, ПРОЛЕЋЕ
- 138 ПАРКДЕЈА
- 140 ВЕЛИКИ ЈЕЗИЦИ
- 141 ИМА ВЕЋ НЕКО ВРЕМЕ
- 142 ЗЛАТНО ДОБА
- 143 САВЕТИ СРПСКОМ ПЕСНИКУ
- 145 НИСУ СВИ ПИСЦИ БУДАЛЕ
- 147 ПЕСНИК У СТАРАЧКОМ ДОМУ
- 148 ВЕЛИКО И МАЛО
- 149 ТАЈНА ЕКСПАНЗИЈЕ
- 150 ШТА ЈОШ?
- 151 ЗА РАЗЛИКУ ОД КАФКЕ
- 152 НЕКО
- 153 УМОРАН
- 154 БЕО СИ А НИСИ
- 155 ТРАДИЦИЈА ЈЕ ОНО ШТО ИЗАБЕРЕМО
- 156 СКРОМНОСТ

VI

- 159 НАША КЋИ
- 160 ПРИЈАТЕЉИ
- 161 САН У КОЈЕМ СЕ ПОЈАВЉУЈЕ МРТВА РОМИ ШНАЈДЕР
- 162 ИНИЦИЈАЦИЈА
- 163 ОНА
- 164 LOS GARDENIAS PARA TI...
- 165 СКЛОНИШТЕ
- 166 ИМПЕРИЈЕ
- 167 ВРЕМЕ
- 168 ОЖИЉЦИ
- 169 МОЛЕКУЛИ

- 170 ЈУТРОС
- 171 ПОСЛЕ СМРТИ
- 172 ЛАМПЕ ОД ХИМАЛАЈСКЕ СОЛИ
- 173 ADULT
- 174 МУСКАТ У ТОРОНТУ
- 175 НЕКА, ХВАЛА
- 176 НОВИ ЗАВЕТ
- 177 ОВДЕ
- 178 НА СТАРЕ ТЕМЕ
- 179 ШТА ЋЕ РЕЋИ...
- 180 ВУНОВЛАЧАРА
- 181 СТРАШИЛО
- 182 ТРЕНУТАК
- 183 РИТУАЛ
- 184 НЕКАД И САД
- 185 ПРОПАСТ ЦАРЕВИНЕ
- 186 НЕСТАШИЦА
- 187 ТЕШКА ВРЕМЕНА
- 188 СМЕНА
- 189 НАЦИОНАЛНИ ПРОГРАМ
- 190 ДЕВИЧАНСКО УЉЕ
- 191 ТРАЈАЊЕ
- 192 ЦЕНТАР
- 193 ПОРУКА
- 194 ПРИЈАТЕЉ
- 195 ДЕМОН
- 196 ПРЕДОСЕЋАМ
- 197 РИБАРЕВА МОЛИТВА
- 198 ПОВРАТАК РАТНИКА
- 199 ПРЕКАСНО
- 200 ОРГАЗМИ
- 201 САМОЈЕД
- 202 ПОХВАЛА ПОЛИГАМИЈИ
- 203 ЖЕНСКИ ПРСТ

VII

- 207 ПИШЕМ
- 208 ПРОПУШТЕНА ПРИЛИКА
- 209 НЕМА ВИШЕ
- 210 УВЕК ИМА ДОВОЉНО
- 211 ВРТ
- 212 ТРЕНУТАК ИЗБОРА

- 213 ПЕСМА
214 МЕЛОДИЈА
215 МАГАРАЦ
216 НАУК
217 ХЛЕБ
218 КУШАЊЕ ПЕСНИКА
219 ДРУШТВУ, У КАФАНИ
220 ЧОКАЊЧЕ
221 О ДУШИ, ОПЕТ
222 ОРЕБИЋ
223 ПОХВАЛА ВОДИ
224 ДА СЕ НЕ ЗАВАРАВАМО
225 ИДИЛА
226 ПАД У БРАШНО
227 РИТУАЛ
228 ЕКРАН, ВУЧЈИ СИН
229 НЕ СМЕТА МИ...
230 НАЂЕ ТЕ ПАТЊА
231 ЗАТВОРСКО ДВОРИШТЕ
232 ПЕСМА
233 НЕ ЧЕКАЈ
234 НЕПРИЈАТЕЉИ
235 УСРЕД ТЕЛА
236 ПЕСМА О БУРЕТУ
237 КАДА ТЕ СВИ НАПУСТЕ
238 ЗИД
239 КАМЕНЧИЋИ
240 ВЕРТИГО
241 ТЕМПО
242 ТРН
243 ОГЛЕДАЛО, ГУШТЕР
244 ГОРЊА ПРЕСПА
245 ТЕПСИЈА
246 СРЕЋНЕ РУИНЕ
247 АУАНУАСКА
248 ЧИСТИНА
249 ОДЛАЗАК
- 250 БЕЛЕШКА О КЊИЗИ
251 БЕЛЕШКА О ПИСЦУ

I

СУМАТРА

Једнога дана пробудићу се и нећу
више знати тај језик, језик
на коме сам се сунчао на Јадрану
и горко псовао на Балкану.

Једнога дана пробудићу се и нећу
знати куда да кренем, то су
само трешње процвале у мом стану
јер умем и те како да венем.

Задржаћу у сећању само обичне
речи што могу да се носе преко
воде: задржаћу улар и волове,
и плаву бразду, кукуруз од соли,
што клија из пене, свеволећи.

Прећи ћу чамцем преко вашег мора,
ја који сам замешен од праха,
и причест примићу само да стигнем
до оне обале где ништа није
моје: ни вино, ни Суматра.

СЕДАМ ЧУНОВА

*Некада су код Сиџа једину знаменићоси
йредсиџављали уређаји за лов на моруне, они су у
сваком случају били занимљивији од њејове сиџаре
црквице од йлейџера.*

(Ф. Каниц, Србија – земља и сиџановнићиво)

О како бих волео да се напијем
пијан да веслам и бацам мреже
и пијан да их извлачим
и да не знам шта радим

Да гледам где се кртожи
несвест речних дубина
да слушаам чамац када прегуди
преко воде ко нека Величина

О чамци шикље чунови
лагана лелујања
па шамар воде преко лица
можда уместо кајања

Ангрос у Врангос Врангос у Дунав
Дунав у воду вода у боју
боја у рибу риба у талас
талас у мехур мехур у шум

То као васкрс мртве моруне
бљесну водени жбун
пијани талас – Мистер Авакум
па све низ воду – нечији кум

Некрст удице рибу извлачи
на месечину збеглу са њива
збеглу са копна јер земља
је гробна и незанимљива

Влакароши са два чуна
члане сваки у свом чуну
кецароши кецом кусаком
краљују смрћу рибљом прелаком

Шаран – сом – јесетра
моруна – форела
џигерица – икра – млечац
само полако ништа на пречац

38 година живех да схватим
обичну ствар: без сунца
не могу – а под сунцем
сам осунчан-обичан

Ова ноћ психу ми дуби
за она поткожна мјаукања
кад кост и кожу дадох
жени: мајстору рачунања

Уловљено бираш колико
и оно тебе бира
пристаништа су пришт и ништа
бурдељ-пред-довиђења

Чека ли ме под багремом жена
пуштеница
сандал-гаће низија дуката
ил ме чека бибер грожђе
лоза разметкиња

Чух весло ошамућено од веслања
бунило воде што се предваја
далеко од обале бејак
као знање од знања

Јата се распрше у буразима
вирова као конфете бачене
јесу ли и она подељена
Јалтом док пловим питам се

Пажљиво веслај Савом
до аде савске аде мишарске
аде јасенске аде прогарске
па све до ушћа Колубаре

Нико још чамцем нигде стигао није
финрибу ловим а грубрибу волим
сањам како сањам
Алах сам Јалије

500 ока жита боље је но ништа
а још је боље један шаран
па да те Бог пита
шаран буцмаст (шабачки владика)

Слатководне рибе беше овде више
него игде – све док велики
Мајстори Централне Ложе
не ишчупаше природи жлезде

Во првих стигох да веслам
роб с педигреом
отац ми црквен пупак
мајка мртва вуница

И боим се Тебе и иштем лица Твојего
молим те укини све авлије
макар на води укини автономije
све муке и сва гоненија

Вода је важна и скоро фина
ко нека непостојећа војводовина
вода је чудо па се излива
из Нествореног у Распетог

Спаси Боже Луку Лупура
Николу Фиргу Филипа Филигана
Славицу Циганчета Милана Глувака
што рибу овуда ловише

И спаси Току Булдока
Лазу Панчевца Јоцу Наказу
Косту Паламамута Вељка Зембилаша
што рибу продаваше

Окади свете кафане: Борчу Спужа
Златног шарана Код моруне
Седам чунова Два папагаја
где риба се служила и јела

Чак и Жан Баптист Таверније
барон од Обоне
јер је од наше кухиње
пљуцкајући на рају коске

Питам ја газду: од чега ћемо живети
„Нема – каже – данас ништа
но дођите за три дана
буде ли: биће било је”

Шта сад: да од наше нахије
отпустимо четири кумпаније
да се код куће одморе
лицем на Преображеније

Па да их после вратимо на Дунав
на оно што нам је то нам је
жуљ расте из жуља
а весло броји дане

Течеш ти мени водо
к прејасној кући аустријској
одавде односиш тамо
муљ (то звучи блиско)

Још певаш песме – звучне ракије
согласја соизволенија

не дај ми ништа флаширано
само из бурета одлежано

О нек отпловим што отпловније
са мојом муком –
лично привилеђијом
мојом ђи-ђи лаћом

Како угледам светлост дана
тако ме лаже светлост дана
како угледам таму ноћи
тако ме лаже ноћна тама

Један ми недавно рече:
Лако је било Сину Распетоме
од оних набијених на колац
још нико васкрсо није

О проклет да је дан
када поверовах у мамце
проклете да су луке
и мреже ко власи умрле

Ја сам само гладан Словен
Тројицом згњечен
ђувеч од шарана циљ је
капама од јесетре

Јесетра стварно јесте
шаран шармер је
моруна морем морује
форела фору ми даје

А кленови још од рата
ко членови магистрата
па сомови ко сомун
пали с неба православни

Кад се нађу четри попа
свак моруну штипа
попадија некад бостан
сад је шефтелија

Брачне постеље су тихе
ко одлежале дудоваче
верност ил браколомије
за душу шта је полезније

За ово мало лепца и ракије
ја љубим табан олошократије
качамак пура палента мандра
партија чопор мафија шквадра

Хоће ли икад у воду да се улије
до краја сва ова илузија
историја (топузина осорна)
одводни канал (Слоаса Махима)

Шта све не носиш Дунаве
пикавце несрећних Цигана
банкноте Мител Европе
гованцад постања – тулумбе

Само мене не носиш водо
мада си слепо индиго
водо зеленија од зла
мудрија од мртвога

У житородним пољима
жито је божи жирадо
жаром се ништа није постигло
само се тело новој трпњи дало

Лична рана већа је
но сунце кад огране –
чему ли служе дани
кад Вишњи одброји дане

Ко ми то буди душу (мушицу)
у освит дана полуосвешћена
азурно журне голубове
и моје тело (шејтан)

Изгубљен као лептир у галаксијама
светлећим стењућим
нека се као вино пролијем
нирвана лозиних пега

Нек се запатим као зечија сперма
као гавран Црни Негован
Господ је високо битије
а смрт је поравнаније

Коме идем у сусрет
као на реку урок
Исусе Христе Сине Божји
помилуј мене грешног

У црквама се не распознајем
ко да сам племић *da Rota papale*
волим далеке урме Алхамбре
оно што ће ми доћи главе

То што видим кроз окце дана
амбра је – капање воска
од којег ми пуца битно прслуче
„мудар је онај који је живео јуче” *

* Марцијал

МИТОЛОГИЈЕ

Алфа

Човек (Алфа) поломи зечићу ноге тако да овај сатима цркава у трави без цркве.

Идеја

Идеја: заостала трошица у ћошку кавеза (својина давно-одлетелог-канаринца).

Циљ

Прстом (кажи-путом) покажи циљ: Велико Жао чим стигнеш.

Бої

Бог је Раскршће на којем распиње се Пут.

Хлеб

Средина хлеба је мајка. Хлебна кора је отац. Прво се сече отац.

Ракија

Бунџијска водица (ребелски ликвид) што укида околно догађајство (causalisimus), па брашновином дуплог вида поспе балсамовану слику Битија.

Карђаши, свирњи, танцовође, и голи синови
(бећари) у њој виде наследницу Деметре.
„Отечеству је памћење ко у пилета”, једино
она памти – Деметра.

Ћилибар

Светлости теченије кроз боју Малвасије
све док сунце не згруша се и не настане
стела-султанчић.

Елекџрон

Потуцалац, пелцер; мало распјатије, унуче
Распетого; самостални референт за сунчева
питања, слуга сунца.

Ваџра

Трљањем дрвљади, дрво о дрво, роди се
варница (печен-пчела). Црвен пламичак
(вишњило) из којег пије вишња.

Зрно

Неисклијано зрно родиће – ако се то не
очекује.

Међурожје

Простор између рогова. Ту се коте звезде,
кад имају болова.

Сїрошица

Честица која се строши да Газда не губи масу
у појасу, где наслаге су народне, вишевековне.

Мали свейић

Микрокосмос, што воли да врлуда.
Као кад птица пева, ишчашена из свог лета, од
ранога јутра.

ИСКОПИНЕ

пламеница, породиље
просо, простирање
мачја длака, млада петка
Нови завет, Нови Пазар

звезде, заушке
праорци, прапорци
крст, угасник
ту-битак, безгаћник

мозак, астрални опанак
атом, томаховк
икона, икра
чемерница, честобродица

гавранов лет, готица
Дарвин, жађља кошуљица
праг, просјак
прежитак, нечитак

АВИДЕЦА

„Из очи му вири пуста авидеца”*
абецеда алилујног жреца,
а ви децо, док идете друмом,
сладите се румом, а не циљем,
који може бити смиљем и босиљем
сакривено ваше место, гробно.

* У дубровачком говору: лакомот, похлепност,
грамзивост.

СТАТУС КВО

(Радовану Кошунџићу)

Невољисан од сопствене воље
знам да хоће-неће бити боље
јер ваља померити прст, па брдо,
ако се сложи напасајуће крдо,
ако се сложе Папа-павлака
и верно стадо-туткало.

ТРИ ЈЕРАРХА

Коштаник, шта сам,
дир ничега?
ОFREј што свира
у празна чувила?

Житије – часомил,
телеј празнога,
теревенка праха
кроз поре лудила?

У месечини беше
лујка-истина.
А шта ли беше
у телу Христоса?

Сад пушим чибук
и волим вина.
Без ње сам море
мртвих лососа.

РАСПЕВКА О ТУРКИЊИ

(Сими М. Сарајлији)

Главу Срб-страдалца
на топлу дојку
твоју дозволи да
наслоним – о Туркињо –

тако ти мамузе (шејтана)
и оних давних дана
кад Турчину
у Видину

бостан чувах
(професија)
једнако на тебе
мислећ (интензија)!

Живот шта је: ишчез?
литургија? (један
литар причеснога
и под тобом ја...)

ЗАМЕНИЦА/ТЕЛО

Она: тек заменица њеног тела
Без мога тела без вина
(А у винограду је умела из беле
Грознице из зрна белог
Грозда умела је) али
Не говорим
О њој говорим о
Стаклу после
Ње како
У огледалу је додирујем је
Мамурну лозу или њу
Топлоту телеолошку у телу олошу

МРАЉА

Куда иде, шта ради,
ципелица смисла?
Изгубила се, изгубила,
у пиринчаним пољима...

Стабло шљиве рађа
плодове шљиве
јер природа је
жрвањ, понављање.

Шта да ти кажем: празно
се проводим, празно,
а рулети се врте,
и хоботнице у Кану.

На Ривијери, у песку,
знање је које је
срушило Рамзеса,
јер зрна знања су

јакко мала, и издржљива
као малокрвност гностика.
О жалузине у топлом
пределу, благо размакнуте

као стидне усне! Гледа ли
неко кроз вас, види ли
сунце? Бело вино је ватра
што распаљује гриву

црног коња. Ако га пијеш
у ово летње поподне,
сети се мене: мале мрље
крви у закључаној кући.

ЈУТРО

Откуд ми та животиња која отвара
очи свакога јутра у мени?
Откуд ми то гледање у сунце,
откуд ми устајање, понављање
илузија, тандркање свакодневних
точкова по калдрми каљавог ума?
Свако мисли да је посисао сву
патњу овога света, па тако
и ја. Патња је жвакаћа гума
у устима доконог универзума.
Само мало ми треба да одморим
табане па да изгазим звезде.
Треба издржати то слепило
живота који ме тера да видим
нешто изнад живота, а нисам
стигао ни живот да видим
јер нисам гледао изнад њега.
Тек сенке, сенке, олтари слепила...

СО ЛИЧНО (7)

Папрат кад крене ивицом неба, голубови ће бити беле, у ваздуху мигрене. Излазиће приштови на јабукама у врту, у гондолама пацови весели биће. Нико неће знати, поцепане коже, на бубњевима, нико чути. Паунови ће ходати паунови, хрскаће јесење лишће. У поноћним чорбама превртаће се голубије главе – мале охлађене звезде. На обали ће горети свеће, за душу, нећу имати душу. Мрави ће улазити у беле рукавице испод луне, женских ноктију биће пуне лубенице. Над мојим мозгом – баштом сенилном: пастрмке – зраци месечине.

А понад глинених богова, словних грешака, понад постеља, мањавог хаоса, покрети живог блата у правцу црвених макова. Лиру пуну меда – подај осицама. Цветове напуни земљом! Ваздух смрћу птичијом! Ја путујем да заборавим још једну слику кућног прага, меандре путева, без мене без возног реда. С јесени кад замиришу отровне траве, затрављен ум је. Пун сломљеног стакла, крвавог грожђа. Дао бих ноћ и виноград за једну у винограду ноћ, где уз мало морфина низ гроздове отиче Сена, из очију слепог пса у дланове ми капне слепа суза.

ЈЕДНО ПИСМО ИЗ АФРИКЕ (ВЕРОВАТНО РЕМБОООВО)

Оно што ми Французи никада неће опростити није што сам престао да пишем, ускративши их тако за књиге којима би могли да на „културан” начин убијају своју доколицу или попуњавају своју празнину, не – оно што ми никада неће бити опроштено је што сам отишао из Француске да се више никад не вратим. Они који нису никуда отишли, непрекидно ће размишљати о томе шта радим овде, покушавајући да ми астралним путем исисају енергију која им не припада. А што се тиче мојих путешествија, крајњи циљ је – наравно – злато. Злато није јагње, већ гусеница са стотину ногу, тренутак преласка једног облика у други. Дим из наргиле тежи је од златне шипке, а визија пакла почетак је сваке азбуке. Три селидбе исто су што и пожар, а ја сам се толико пута селио да иза мене још увек тиња ватра у местима којих се више и не сећам. Сутра крећем за Египат.

ЗАВЕСА

Само баратај завесама
Али вешто
Попут курве у провинцији
Или Папе у Екумени
Зависи све од завесе
Она одлучује ко ће и шта видети
А субјекти-објекти
Увек су при руци
Њихове очи такође
Отворене као вене
Отворено излажући
Сисице од пене

Увек су при руци
Заморчићи-верници
Не верују у слободу
Гаврана на грани
Па свој мозак испирају
Слатким митом (Семитом)
Шећерлемом пустињском
Егзотичном дакле блиском
Свети Савле рачунаше
Управо на то

Да нам мозак преобрне
К својој секти заошине
А све умилно

Како само лептир слеће
На звоно у пензији –
Црквено
Док пламичак пуцкета
Књига спаљених
Мислилаца махом грчких
А и оних других
Светом духу
Несимпатичних

Тад не беше оно: да се образ
Окрене мислима различним

(Различак
И рузмарин)

ПОВРАТАК ИЗ МОСКВЕ

(За Либеру Марконију)

1

Једне страшне давне зиме
Кад у Москву ишао сам
Да обиђем цуру ону
На повратку летео сам
С Либером у авиону
Он је био крупан срећан
А ја мало мање плећат
Гледам ја ту корпуленцију
Схватам да ћу бити тај
Који плаћа турбуленцију
На кривини у висини
Тела су нам длаке
Отпале са ирваса
Који у истој шуми шумују
Те стога никуда не путују
Јер звезде то раде боље
Лагане као перо
(Неумочено у мастило)
А зашто су звезде многе
А перо је само једно
Питање је сувишно
И помало бескрајно

„Криви су слутим разни Паганини”
Што тумбасмо се кроз ваздух
И ваљасмо по прашини
Ми путници непризнати
Од царинске зоне смрти
Ми субјекти мутне крви
У којој Циганке помало масне
Крвним зрнцима више касте
Не могу под прозор да привире
Па тако венама два тока плове
Један ка неиздрживој Индији
Други ка мртвој Канади
А сваки правац само је дрхтај пихтије
У задимљеној „Влтави”
У којој свраб имагинације
Био је повод путничке комбинације
Зов маслина зелених
И поља где расте пелин

ПЕСНИКУ У ДАЉИНИ

Инаугурирао си се ти мени
још ћеш бити гуру
али немој мени
игуанама поспреми
оне те већ чекају
амбасадор космоса буди
заштићен Унеском
када се вода прошета песком
а ти у воду не смеш ући
да се не прехладиш

А вода је мотив стари
издрнана вуна
ладолеж оних давних дана
када те чеках иза Мотовуна
да ми се јавиш макар астрално
па да нам се бића сретну
за столом где сервира се масно
као да једемо последњи пут
љубећи се са свима
а довољно нас има

Читава антологија
никоме потребних човаца
што живели су некада
на дасци званој сунчаница
римујућ космос и лосос као да
тако можеш постати *Boss*

у свету који није твој –
боље је бити дос
ако већ није свеједно
јер живео си већ једном

А понављати старе заносе
у ноћима беле Малвасије
када мудахце-светионик
дочарава Прволик
мени сметало не би
јер не волим „цурик”
макар се срљало дубоко
у исто оно блато од којег
настаде чова мајмунолик –
банане вечни љубавник

О МОРСКЕ АЛГЕ...

О морске алге (сестрице водених ходника)
Ваш додир уноси језу у капиларе табана
Превише мекоте (компромиса) делује као
Одлагање потопа – зар је то ваша функција?

Тај додир („додир дадиље из боље куће”)
Рекао би неко из боље куће а мени остају
Мале пиране без гаћица које би да ми нешто
Шапну у љубичастим дубинама

Јер залазак сунца је јастук свилени
На који свако може положити главу
Као што камичак („жабица на води”)
После пируете одлази у дубине

Да сретне своју браћу и сестре
Оболеле од хладних струја
(Које одлазе куд им се ћефне)
Ах како сви ти каменчићи с дна

Желе да опет буду на сунцу
Зато и гаје по једну змију у срцу
Јер змија је водич стари и бесплатни
Који нас враћа у дане када смо ходали боси

Па уплашени од њеног отрова каменом је дотукли
Бежећи потом кукавички у кућу
Да у њој сањамо море што уз степенице се пење
Као мирис пржене кафе (оне бразилске)

ЗЛАТО И НАОКОЛО

Злато је благо мозга
које се топи у вијугама
и не одлази никуда.
Злато се никад није делило,
лопов сваки ми је сведок.

Златна си и ти, спора нема,
у наборима лета,
док се на плажи скривена
пресвлачиш као змија,
као вечна теологија.

Златне су кићанке бесмисла
о којима је писано много
на радост нечастивог
који је вредан као лектор,
као река Конго.

Златно је злато које нико није
видео, у чему нам прође живот,
шара на стаклу, дах онога
који је некада дисао,
покушавао да види кроз прозор.

ШУМА

Док кроз шуму идеш
лишће бежи од тебе
гране се повијају и крију
јер виде да тражиш себе –
нешто немогуће

Нико ти у томе помоћи неће
као што није ни кад си
овуда шетао, правећи се
да ничег другог и нема
осим шуме, а хор птица

те пратио ситним цвркутом
јер нико не жели да се превише
уплете у потрагу за било чиме;
природу краси себичност
којој никада нећеш наћи име

ТРОТОАРИ

Тротоари, другови свих куропатника,
издржите, доћи ће гола стопала
да ходају по вама, бесциљном
ходању не треба трава

Тротоари, терцине неотпеваних
песама, ноћна трабуњања на
раменима изгубљених душа,
које одавно нико не слуша

Тротоари, на којима умиру
трандафил и дафина,
што некад на гробу беху нешто,
а данас су само речи из речника

јер гробова је превише
да би се правила разлика
између цветова обичних
и оних сновима сличних

Маре моја, што си дошла,
зар не видиш да сам мртав
ил не фермаш такво стање
смрт је теби само грање

које може бити ватра
буктиња мала што иза мојих леђа
прича о смрти свашта
кад је смрт не чује

(због буке на тротоарима)

БОНТОН

Не можеш обманути самоћу
ни оне дане плаветне и саме
кад сунчају се ране
као да су ничије

зато пожури да не закасниш
јер ко ће их преносити
са једног места на друго
ако закаже твоје тело

добар си ти превозник
такорећи коњ без маште
што јашу га због неке
вазда доконе драге

Јаше те Арно Данијел,
јаше те Франсоа Вијон,
Казанова и још којеко
ко не познаје бонтон

да према коњу треба бити
финији но према драгој
за коју нико не зна има ли је
осим у коњу што хрли ка њој

СЕКС У ГРОБУ

Њен поноћни визитацион
беше слађи но бомбон,
улазила је кроз гроба прозор,
остајала до у зор.

Гаћице јој беху
жива бравуроza,
као да се спрема^{ла}
за Гаспара Броza.

Од љубави страсне, себичне,
не дадосмо да нам сунце
у одају прсне окер свој.
Покривени травом,

јер у гробу лежасмо,
имали смо све што нисмо
када земљом ходисмо –
ватру живу, родослов.

ЗАКОН ФИЗИКЕ

Недостаје ми онај заљубљујући фактор
онај амор-штакор
снагу да ми да
снагу да ми да
да не испустим тањир
или кад се будим: да поново не заспим

Мораћу под хитно да се заљубим
макар у краву макар у вола
макар у сир звани „Горгонзола”
с фактором падања пред Другим
све би било лакше (латица простором блуди)
и нико ту не луди јер то је закон физике

Којој не вреди држати придики
јер лепо је мислити о сопственој заслуги
у целој тој ствари у којој сви би лебдели
али нешто увек заустави
летеће ка другој обали
где живе шизике

ТО МОЖДА У ТЕБИ ...

Мислиш ли како те у овом часу нема
То можда у теби недостаје жена
Коју би да грлиш као да је туђа
О чему сведочи у уљу јој сенка
На слици Фламанца (власништво музеја)

Желиш ли да неком кажеш „Жено”
Падаш у бунар сто пута реченог
Од много већих мајстора стиха
Што на тој речи су пострадали
Од жеље за собом (а не за њом)

Тако се освета Њена у језику дешава
Док из мозга ниче зелен-трав
У којој су влати све од заборав
А ти буди ако желиш Тарзан
У језичкој џунгли – променадни фазан

СУМА СУМАРУМ

Остаће неколико прозора

У једној улици стидљивих корака
И неке жене које ме нису хтеле
Па сада једу брачне тортице
У одсуству свих атома мене

А после веселог потопа
Нека опет цвркућу птице
Гласовима свежијим од овог
Којим се само-опевам

Којим одбијам да вам се удварам
Док још увек дамарам
Дар-маром тврдоглавих плућа
Из Неменикућа

КОЧИЈЕ

Да следим унапред задату
Структуру риме
(Створену пре него што кум
Даде ми име) –

Могло би бити занатски сласно

Али по душу разорно
Јер его је разрок
Па умислити може

Да осим кочија
(У којима лелујају жене
Генералски заљубљене)

Ничега нема на небу
Ни испод коже

A CHI PATRIA NO HA

Ономе који нема домовину
(*A chi patria no ha*)
Слепа вила (*la diva sieca*)
Даје имагинацију за жену

(*La dolce donna e divina*)
Нек ме поведе пределима
У којима (*mortale*) певам
Гласовима камења и птица

Con voci del pietre e ucceli
Увек смо били ту
Никад се нисмо срели
Никад више (*mai più*)

ДУЛЧИНЕЈИ ОД КОРДОБЕ

Ја Вас волим много више
Него оне аламуње
Из предела Каталунје
Рекох јој у духу шале
(*a forma de solatz*)

А она ми рече да сам гмаз
Јер стихове кројим штетне
Који само маме жене
Ни у кога заљубљене

Па нареди мужу своме
Отфикарит главу томе
Дрском заводнику
Што у перо узда се
Више но у киту

ДУЛЧИНЕЈИ ОД ВИНЧЕ

Дизвините што ме нешто
Вуче према вама
Мада сам старејши
Извините благо Неши

Где сам био да се родим
Нове ере пре
Сад би били исписници
Били би на „бре”

Овако ми туга оста
И то двострука
Што ме ваша липост
Гледа као госта

Што тумара обалом
Незнаног му места
Па му сваки камен леп
Лепота је бити слеп

Не видети ситне звезде
Него само Ваш корсет
У којем је стара Винча
Коју не зна овај свет

ПЕСМА ЗА ЛЕПУ МАРЕ

Нема мене у катастру
А нема ме ни у братству
Групе која би да влада светом

Ал ме има ту на плажи
Где се роје мале лажи
Од којих ми бива боље

А другима ништа горе
То је живот на маргини
Маре моја, ти не гини,

Јер од тебе то знам боље.
Што знам сâм, без тела твојег,
Мора да је злато моје,

Ил како се то већ зове,
Свеједно је.

КАКО СИСАТ

Ако хоћеш сисат
Заборави ти на сат
Заборави ко је брат
Скупи усне у облик срца
Као да људиш мрца

Ако хоћеш поштено сисат
Поштен не можеш бити
То нико и не тражи
Јер цело биће
Не уме сисат

Сисају само усне
Које знају занат
А занат умре
Чим престанеш сисат

ПРАШИНА

Не дум се ја више афецијонат*
лепит за љубљено
будала бити
у сат гледати кад ће
љувена доћи
„Око пола ноћи”

Не бу се шкргут мојих зуба
више чуо у ноћи –
само прашина
иза мустанга,
како на земљу пада,
полако, перверзија

* *Афецијонал* се у дубровачком говору значи емоционално се везати уз некога.

ПЛОВИДБА

Нисам од овог света
(скелета)
живежна сам скаламерија

Санта Марија –
али те не салуте,
само идем својим путем,

не дајем море за твоје скуте,
не клечим, него пловим,
пловимо ти и ја

КУБАНСКИ ДНЕВНИК

1

Недостаје ми твоја масажа
жено без лица
памтим ти врхове прстију само
мала огњишта без историје

Осим у прстену сунчевог заласка
сасвим жућкастог
жено са плаже сасвим случајна
као што сам случајан и ја

У овим речима (малим балеринама)
које не уmem да подигнем
а камоли да завитлам у ваздух
у којем увек има простора

За пируету што се на земљу враћа
у починак пилића чије су
главице мекане и влажне
као роса код Хомера

2

Твоје непознавање света
нимало не смета
лепоти твога тела
на којем нема ничег

од Коко Шанел
ничег од *imitatio Christi*
зато нека те звезде
служе ревносно
и новац из џепова
Колумбових унука
који су овде („овде”)
дошли да се одморе
од својих открића
што имаш их у малом
прсту голог ти стопала
(острва)

НЕСТАШИЦА ВОДЕ

(Тринидад, Санкџи Сџириџус)

Из сламене корпе у којој је држала
Прљави веш (доњи)

Допирали су мириси џунгле

И добро је да ту нису били
Ролан Барт (и још неки умови)

Да ми омету уво што га је грицкала
Са своја 32 зубића (сложних ко кумови)

ПОХВАЛА БОСОМ СТОПАЛУ

Зар чудо је што твоје биће
Промајније од промаје
Бива све тање
Све раскошније
Док ходаш боса између дрвећа
На којем сваки лист те препознаје
Одавде до Океаније
Где неке друге женице
Пењу се на штиклице
Како би завеле фрајере
Добростојеће
Женице чија су стопала умрла
Од толиких ципела
Јер боса не можеш ван свог живота
А ни у штиклицама

ПОГЛЕД

Поглед на звезде ноћу је
Као улазак у харем,
У многоженство, Помпеју.

Дању је само једна светлост –
Сунчева, и само један бог:
Сунце (ту слободе нема),

Мада је лепо сунчати се
И кроз склопљене капке гледати
Како се помаља жена

(Светлошћу умно-жена)

БИЋА ИЗ МОРА

После толико година
И даље могу да те додирнем
Док ми припремаш дагње на бузару

Жртвени знак љубави
Који никада нисам очекивао
И због којег сам се чак бунио

Али ти си настављала са ритуалом
О којем сам често мислио
И у којем сам још чешће уживао

Нестају само они тренуци
У којима се нисмо дали
Бићима из мора

(Дагње су само амбасадори)

МИЗЕРА

Један једини додир би
моје и твоје тело
претворио у глину

а они опет о неком
„напретку”,
о „иметку”.

Зима избрише све наше
медвеђе трагове,
а пролеће

не долази,
ни врапчићи
на жици.

Љубав је згодан начин
да се изгуби оно
што никад нисмо ни

имали,
а и без љубави бисмо то
изгубили.

У срцу чујем хирурга прсте,
хоће на силу да ме крсте.
Где си сад ти?

II

БАЛАДА О НАМА

Ми смо васпитавани
да будемо сербише-снобови
да на даљину скидамо гаће
кад се туђин појави

Ми смо васпитавани да будемо
лаки као ваздушни попови
као на небу хемијски трагови
изнад Старе планине

Ми смо упили хемију
која у нама плаче
ми смо послушно крдо
рекао би Гевара Че

БУДИТЕ ПЕСНИЦИ ЉУДИ

(На једну њему Слободана Марковића)

Будите песници људи
Јер то још нисте били
Све друго сте пробали
И ништа нисте открили

Будите песници људи
Усудите се макар једном
Јер бити је страшно и мрачно
Осим ако у том тренутку
Не сија сунце убитачно

(Сунце између ногу
Неких дама на плажи
Где жбунџи су мали
Светионици у ноћи...)

Будите песници у ноћи
Кад нико не види
Будите људи

УСПЕХ У СРБИЈИ

*(Немачком ђеснику, Ђури Јакишићу, коме су
Срби раскојали ђрод и срушили родну кућу)*

Дедињари одлучују
Ко је деда ко дудиња
Дедињској партији
Мораш бити одан

Дедињарци српски су јунаци
Купају се повазда у кади
Коју им је оставио Јошка
Још се талас у том смислу боћка

Бела када ко крило анђела
Што односи злато Арханђела
Преко мора преко седам гора
До швајцарских металних сефова

Јер тамо их нови живот чека
Кад нестане крви од народа

СРПСКОМ ПЕСНИКУ

Није доста римовати
Рима мора да је посна
Брадата и досадносна
Да не дира ништа живо
Чак ни куче под клавиром

Рима мора да се смешка
Онима што воле Снешка
Рима мора да се ваља
По патосу православља
И да нема ништа с виром

Где се вода журно врти
Да те што пре преда смрти
А твоја се глава буни
Па из воде измајмуни
Грану на коју се попет може

И кад мислиш успео си
Око тебе рат је исти
Неки људи из Берлина
Газе твоју земљу (Боже!)
Ти на грани задржи се

Колко можеш

ЈЕЗИК МАТЕРЊИ

На српском можеш бити сељак ил хајдук
А свако друго делање
Само су звуци виолине
За ухо испод маховине

Далеко нећеш стићи
Користећи сербише шпрахе
Испашћеш само луда
Која не зна ни оно што знају снахе

По селима где шљива цвета
(Немцима управо продата
На многаја љета)
Зато лингвистички опусти се

Ако је то могуће
У часу смртном још ником преводаца
Требао није (важно је да прелазак преко Лете
Не ометају Фурије)

С ЧАКАВИЦОМ, РАЗГОВАРАН

„Оно ка цили инкантан.
Ка замантан. Кантан.
Ка трубадур. Ка абажур.
Кријен ин сунце. Мичен ин се.
Шњима причан. Ка обичан.”*

Ка абажур. Помпадур.
Ето приче. Го гламур.
Човик обичан. Од сунца
Иште. Честице. Обичне.
Шњима причан.

* Узето са Јутјуба.

МОРСКИ БЛУЗ

Корисници српскога језика
осјећате ли вибру
или да опет певам Ибру
што носи воде зелене

овде где сунце уме да сване
са неке високе гране
горе
где живи плаво море

живи како ја не унем

ШТО ВОЛЕ ПЕРФЕКЦИЈУ

(За Рашу Попова)

Онима што воле перфекцију
Требало би дати инјекцију
Јер од превеликих стресију
Човек добије епилепсију

Данас се живи убрзано
Као да море није довољно слано
Па се конектовани гајтаном
Мушко и женско текстирају стално

Не немој ми прићи (остани далеко)
Јер женско познајем само са екрана
Тако штедим на вијагри
А у доњем спрату мога мозга

Нема оних рана због којих се цвили
Или пише вечна песма
А то што се ретко јављам
Кривица је Текста

ТАКО ТО ИДЕ

Од песничке коже
Могу се крпити масонске
Ложе, или правити лекови
За не дај Боже

Али песник мора бити мртав
Да га не би болело
Када му скидају кожу
И примају га у ложу

Да у њој носи рогове
А не да сања бродове
И бег из провинције
(Свуда је исто)

Зато дерите га
„Да будемо начисто”
Певаше Мефисто
Јер му се може

МЕРИЛО

Тешко је данас за некога рећи:
„Имао се рашта и родити”
јер не знамо шта је рашта-мерило
па да меримо метром
уздуж и попреко
не примајући од премераваног
никакав мито

Још мање знамо да ли је Раштоња
испунио захтеве своје раштости
што увек један јарам је
тежи од цака на грбачи
с којим би се човек
упутио својој кући
ако би знао где је то

ДА ЛЕПОТА НИЈЕ ФЕР...

Да лепота није фер
то је знао и Винавер
„Лепота је мирис
од ког боли глава”*

Лепота је *dolce* луче
как би рекел гаспар *Dice*
Лепота је геновева
рекао би мајстор Стева

Лепота је намигуша –
више тело него душа
Лепота је харикири –
проспи црева па се смири

Лепота је песак меки
куд караван прође неки
Лепота је иза плота
химна санкилота

* Тин Ујевић

РАДИОНИЦА

Моји су утицаји шарени
као ускршња јаја
ту су још и гени
и балканска промаја

Мени је узор мало палидрвце
а ватру остављам вама
кад погледам у сунце
држава видим све мања

Ни на планети није боље
јављају се нове боље
на којима чика Бил
згрће лепе шушке

Човек обично граби
оно што већ има
а лакше би му било
да то подели с другима

Живота ту нема велим вам
одбијам да целивам
па добијам жељу да се
на плажи сунчам

Све док ми се кожа не испржи
доказ да се и ја нешто питам
као корморан кад загњури
па посматрача нервира

То су већ радили Сократ,
Кабир, Казанова:
„Кад се посао обави –
радионица се размонтира”

ЛУДАРА ЛИРИКА

Упумпавај значења белосветске лирике
ниси дужан да знаш ни имена
оних што те насанкаше
да и ти главом о зид лудујеш
као гљива непримећена
а можда само сакривена
јер жели да је оставе на миру
јер већ је видела све те филозофе
којима у сутон спадају гаће
(„рођење трагедије”)

Кога још у бескрају занимају цветићи
чак и ако је у њима бескрај
што се сам од себе мрести,
наметљиво вечан и никад нирваничан,
боголик из чисте обести?

РЕАЛНО

Шта би то смрт била кад би била,
шта би још могла што ми нисмо могли,
шта певала што нисмо певали,
на којем би нам језику утеривала страх
у кости – у којима осим меке сржи има и
ваздуха што пуни шупљине кад мислимо
да смо солидни и чврсти,
а мекши смо од пужа и од сваког духа
што више од свега воли неравнине
у нашој души, доказ несавршенства
због којег нас цинкаре код творца
не само они крштени већ и ко-кад-стигне,
а дани ћуте ко пихтије: реално сами,
потенцијално разблудни.

МУВЉА ЕСТЕТИКА

Питаш ме: имају ли муве некакву своју
естетику, а не само готово људску
потребу да живе што дуже?
Имају ли своје омиљене боје и које?
Имају ли икаквог свог укуса
или им глад диктира куда и
на шта да слете? Рећи ћу ти да
не знам, али ја бих питао и ово: зашто
тако често слећу на човека, па чак и на неке
драгоцене предмете; није ни чудо
што су најбоље слике у музејима
заштићене стаклом. Ох, како би се оне радо
храниле платнима Да Винчија, Бројгела,
Гоје, да и не говорим о дебљим наносима
боје код импресиониста...

МОРАЛНА ПЕСМА

Неморално је радити оно што смо
већ радили, на пример поново се
родити од истих родитеља и у
истој болници – с погледом на
исте кестенове; неморално је
писати песме, сличне онима
које смо већ написали, заљубљивати
се у исте жене са којима смо некада
били; неморално је причати о моралу
у земљи моралних људи који
увек некуда журе да обаве послове
које су већ обавили, убеђени да
ничег другог и нема осим једног
те истог живота, који би се лако
прекинуо ако би неко само покушао,
само покушао да живи...

ОВАЈ ЦИКА ЦУТИ

Кад вам Библија падне на главу
нећете знати да ли вас неко
гађа или вас просветљује
има ту доста крви и један ексер
добар материјал за градњу
али Библија каже све је изграђено
кућа је већ подигнута
а ти ћеш ићи у пакао
а баш си кренуо у шуму
пут је далек
понеси све што ти треба
а не треба ти ништа
остављена лопта насред игралишта
могла би бити твоја
али то је грех
узимати било шта за дабе
све мора да се плати али коме
ономе који наплаћује
тако што крвари за тебе
а није те ни питао
треба ли ти то
зато не буди сенти-ментале
не заустављај његову крв
одузећеш му имиџ
попадаће цркве
а остати дете-ексер:
„Овај цика цути,
неће да се игламо”

III

КРАТКЕ ПЕСМЕ

Љубав треба тражити
тамо где је нема.
Виски – тамо где га има.

*

Што више волим кедрове,
то више волим
еукалиптусе.
Моногамна љубав не постоји.

*

Ако не знаш шта хоћеш,
поједе те обиље.
Ако знаш шта хоћеш,
поједеш сам себе.

*

Ја сам црква саграђена
од мяса.
Црква са модрицама
уместо икона.

*

Лептир може да слети
на мрљу крви –
и да остане лептир,
а ти?

*

Чак и они који су ме мрзели
што нисам попут њих –
завидели су ми на мојој слободи
да не будем као они.

*

На обали Пацифика, лењи
угојени галеб гаца по песку
заједно са својом сенком
која личи на томахавак.

*

О како се туку галебови
око кесе ђубрета.
Препознајем Черчила,
Стаљина, Тита.

*

Сећам се оних дивних
дана кад нисам
морао да се сећам
дивних дана.

*

Ој додо, ој додо ле,
нека падну ситне кише,
да не тражим нешто више...

*

Мале ствари су извор
малих радости.
Велике ствари су извор
великог заборава.

*

Змијина кожа
лепша је од злата.
Злато сија увек,
змијина кожа понекад.

*

Срећан сам што те видим срећног,
али нисам срећан што сам твоју срећу
негде већ видео.

*

Такво је време дошло:
чак и пахуље снега
беже једна од друге.

*

У овој глади
добродошле су и мрве,
мале дојке од брашна.

*

Пре 2556 година,
родио се Конфуције.
А као да је било јуче.

*

Док жваћемо мексичке гљиве
да бисмо видели сунце,
гљиве нас користе
као наочаре за сунце.

*

Стабалце-стручњак баца сенку:
идеално место за семинар
о сменама у сену
и парламенту.

*

Ноћу се будим и видим:
пored мене лежи оно
за чим сам чезнуо.
Још само да му дам облик.

*

„Кратко трају краљеви,
колико трају руже.”*
Робови не миришу,
па живе мало дуже.

*

Када би пужеви били богови,
били би велики као слоновии.
Али пужеви нису слоновии,
они су мали богови.

*

Обично влада тишина.
Само се понекад,
с оне стране високог зида,
чује чист енглески.

* Ернесто Карденал

*

Зашто бих писао да бих вас
држао на дистанци,
кад и без тога
савршени смо странци.

*

Свакодневна порција туге
нема лепоту дуге,
ал има снагу онога
што постоји без разлога.

*

Оно од чега бежиш,
чека те на свим странама света,
подједнако распоређено
на свим местима.

*

Ноћ осута звездама,
као створена за песнике и поезију.
Неко преслишава неког
у Гвантанамо Беју.

*

То да је био велики песник
могло се видети чак из сателита.
А онда су дошли Американци
и поправили сателит.

*

На Страшном суду,
најстрашније су муве
које стално лете и нервирају Судију.

*

Понекад, звезде се гасе
да се одморе од космоса.

*

Док нису почеле кише,
нисмо ни примећивали планине.

*

Научио сам лекцију из самоће.
Ко ће ми дати оцену?

*

То су били дани –
сунце као златни прстен
госта у кафани.

*

Најлепше године свога живота
провео као ложац на броду,
одржавао ватру на води.

*

„Интерес душу губи”,
губитак је љуби.

*

Лепа реч, гвоздена
врата отвара.

Дрвена врата
отвара само тишина.

*

Женске најлонке на жици
као мала звона
у недовршеној катедрали космоса

*

Свако би да продужи свој живот:
кроз децу или кроз руже
засађене у врту.
Штета за руже.

*

У музеју: посматрам дугу
колону војника
који никако да се покрену
јер су од керамике

*

Овде је некада био храм,
а сада су ту коприве:
„Оно што јесте”.

*

Затурене мрве испод нашег стола
могле би бити пирамиде
у славу скромних богова

*

Бочице са узорцима крви
уредно поређане
једна до друге

*

На челу са новим шефом
мрављих послова,
мрави улазе у канцеларије

*

Свако је само број
а нико се не сећа
свог броја

*

Догорело до нокта
онима који су имали нокте.
Поплавило до куће
онима који су имали кућу.

*

Негде далеко, неко планира
да се усаврши у злу.
Млад, снажан, леп,
пред њим је живот.

*

Старац сам, без породице.
Нема ко да ми дода
ни чашу воде.
Али, ја пијем вино и не жалим се.

*

На хиљаде писаца –
један читалац.
На хиљаде сунцокрета –
једно сунце.

*

Нико (у време оно)
није приметио да сам ђлувао крв.
А сад ме по рамену тапше
чак и комшија црв.

*

Ак си решио писати канцоне,
можеш си заборавити на куртоне.
Тражећ риму за своје верс,
апстинира версифекс.

*

Телесно све(сна)
свих консеквенци,
даде ми се на реци –
Притоци сна.

*

Само једна линија белог праха
промени архитектуру мозга,
као што листове на гранама
обоји песма дрозда.

*

И мртав пишеш боље од Жабеса,
боље од чудовишта из Лох Неса.
У исто време лежиш у девет гробова
и не жалиш се.

*

Док твој непријатељ умире,
сунце греје и њега и тебе.
Шта ћеш више?

*

Стихове пишем
јер ми праве друштво,
као да нису моји. И нису –
сем ако се не потпишем.

*

Universe је само стрес,
зато бежим ја у верс,
макар цвилео ко кер, с
којим шале прави плебс.

*

Кажем ти: чемерно лето,
езгоре све и еструли.
– Шта причаш чоече,
наежи ме.”

*

Ако желиш нешто да постиглиш,
не говори шта мислиш,
добитћеш иш-иш
од људи бивших

*

Живети међу будалама,
а не попримити ништа од њих,
то може само добар стих.

*

Никад ме нико волео није,
па нека тако и остане.
Поштујемо традицију
и старе обичаје.

*

Испод дигнутог мача,
разилазе се облаци,
куд који.

*

Радосно постављам сто
са обе везане руке.
Опрана кошуља на жици –
зар би јој било боље негде другде.

*

Овде је небо увек сиво,
а Бог је у нијансама...

*

Не можеш рећи небу да успори
јер оно никуда не иде

*

Неке речи нису речене
да не би остале саме

*

Само снови знају како је лако
подметнути некоме снове

*

Дрхтале су ко пихтије,
њене дојке – провалије

*

Можеш ли летети са анђелима,
а немати аритмију?

*

Вино је гажено грожђе,
печат у подрумима –
усне што се лепе на чашу
као женице на Кастанеду

*

Не могу бити отворен
за оно што ме не додирује

јер додир је оно
што отвара капије

*

Мисао нема своју кућицу.
Чак ни ону малу,
коју имају неки пси.

*

Под јорганом ноћи,
мешкоље се секире.
А где су шуме – доставиће птице
чим се пробуде.

*

Кад си видео мрава да спава?
Мала бића су увек у транзиту,
да угоде Другу Титу.

*

„Стид ме је умријети”^{*}
али ме није стид радити
неке још горе ствари.

*

Птице не знају да их слушам.
А кад би знале,
певале би да ми угоде
и упропастиле би песму.

^{*} Весна Парун

*

Ко вам је крив
што сам поживео оволико
колико ни мени
ни вама није требало

*

Јутрос у црквеном звону
нађосмо трагове крви.
Ореол изнад Његове главе
беше као поцепани бикини.

*

Вертикалне жене
хоризонтално миришу,
хоризонти се шире.

*

Испод воде, има нешто
што светлуца.
Можда ванземаљци,
можда прстен растављен од прста?

*

Свако сваког мрзи:
види га на прузи,
како иде брзи воз,
преко њега скроз.

*

Само Јапанке знају
да носе белу боју
и само беле брезе знају
да су Јапанке у пољу

*

Кад ниси имао ништа –
то нису били дани
била је то вечност
која се ничим не храни

*

Живим као да се дивим,
али не знам коме.

*

И док се ка сунцу пење
сваки ти је чокот
раскажувачот

*

Да сам млеко,
пила би ме „мала беба”,
нико други – искључив сам.

*

Можда би нас неко и волео
али нема ко
још се није родио
нико га није волео

IV

ОСТРВО

Хтео је да побегне из огромног велеграда који га је гушио и да оде на једно удаљено острво о којем је већ почео да прикупља све податке до којих је могао да дође. Сазнавши, између осталог, да на том острву има и змија, страшно се поколебао и почео да се двоуми да ли да тамо уопште отпутује. Како то објаснити: био је насмрт преплашен од змија које никада није видео и које му нису ништа нажао учиниле, а није се нимало плашио људи који су му нанели толико зла и од којих је хтео да побегне? Штавише, он се код тих истих људи распитивао о змијама.

МИЛУН

Пре много година, био сам члан рок групе састављене од младића између шеснаест и осамнаест година. Једнога дана, дошао сам на уобичајену музичку пробу и затекао моје другове у потпуном шоку. Сазнах да је наш басиста Милун извршио самоубиство, скочивши са балкона свог стана на бетон испред зграде у којој је живео. Такође, сазнах да је скочио „с букетом ружа у рукама”. Сlikовитост тих ружа остала је у свакој следећој причи о Милуновом самоубиству. Иако те руже нико од нас није видео, сви смо ми годинама веровали да су оне постојале и биле стварне колико и наш друг Милун. Данас, коначно, чак и ја јасно видим да су те руже биле измишљене из истих оних разлога због којих су измишљени Земљино кретање око Сунца, француски коњак, музика.

САРКОФАГ

Недавно је у Александрији пронађен гранитни саркофаг чија је старост процењена на 2000 година. Неки су претпостављали да се у њему налазе остаци Александра Македонског. Други су, пак, тврдили да ће отварање саркофага донети велику несрећу човечанству.

Оно што су археолози пронашли била су три костура у води, што је наводило на претпоставку да се ради о породичној гробници. Поводом страха да би отварање саркофага могло да доведе до испуњења фараонске клетве, задужени секретар за антиквитете, Мустафа Вазири, одговорио је: „Отворили смо га и, хвала богу, свет није престао да постоји”.

Али, клетва је и била у томе да свет остане исти какав је био и пре отварања саркофага. У целој Александрији, постојао је само један човек који се питао: „Како је то Вазирију промакло?” Тај човек се звао Константин Кавафи.

КРИТ

(Ране седамдесетіе)

Као млад човек који је мало путовао, а био жељан света, отишао сам једнога лета из Београда у Атину, а одатле кренуо да стопирам Пелопонезом, па на југ све до Гитиона, где сам се укрцао на брод који плови ка Криту.

Путника је било мало. У оно неколико гласова, махом на енглеском, приметих да већина путника жели да спава на палуби, па им се и ја ту придружих. Владала је нека хипи атмосфера, разговори су текли природно и неусиљено, уз безбројне звезде које су нам правиле друштво.

Из разговора са туристима из западне Европе схватих: они су знали шта вреди видети на Криту, а ја не. Они су ишли на одређена места на Криту, а ја на Крит.

Више се нисмо срели.

ПРИЈАТЕЉ

(Вече у њровинцији)

Беху то срећни тренуци мога детињства. Искрао бих се касно увече из родитељске куће, скокнуо до куће мога пријатеља, и позвао га кратким звиждуком са улице. Он би се убрзо појавио и били смо спремни да некуда кренемо, иако нисмо знали куда. Везивало нас је одсуство циља, више него све друго што је дошло потом.

ИЗВЕШТАЈ ИЗ РАЈА

У рају пландују пензионери и њихови порцелански зуби; не знају шта ће са собом, све су већ постигли самим тим што су васкрсли, што су вечни. Сада, када су заувек одвојени од оних на „другој страни”, немају са киме да се свађају, живе у срећном једноумљу. А Христ је обећао да ће „избљувати оне који су млаки”. Ако би своје обећање испунио, ко би у рају остао? Само они који у њега тек пристижу, радосни као да стижу у Венецију.

ПЕДИКИРКА

Педикирка, пореклом из Вијетнама, долазила је да мојој жени сређује нокте. Прелепа, привлачна до бола. Али ја, у женином присуству, нисам могао ништа ни да покушам; уосталом – сређивала је њене нокте а не моје. Моја жена је знала да су ми везане руке и уживала је у томе. Педикирка, такође. Боже, кад се сетим, каква је то хармонија била! Хармонија у којој само мушкарац умире, а жене остају да се смеју, са терасе на терасу, као у неком приморском градићу, или у старом француском филму.

ШТА ПОСЛЕ?

После читања критичког рада о поезији Данијела Драгојевића из пера једне студенткиње из Пуле, нисам могао а да се не упитам: шта се после десило са њом? Да ли јој стихови и даље посећују снове, или се можда већ удала, преневши у нови стан све збирке познатог песника? Да ли их још увек чита, или често отвара прозор и посматра бродове што одлазе? Бродови воле да поезија остане ненаписана.

ФОТОГРАФИЈА

Мало ко је озбиљан попут Кинеза када се групно фотографишу. Са највећом могућом пажњом, гледају да неко не испадне из фотографије, да сви стану у кадар. Као да подсвесно знају да су фотографије тог типа она последња илузија заједништва која нам је још остала. А кад апарат шкљоцне, свако ће опет бити сам, као фотограф.

NAT KING COLE

Тек што сам пошао у гимназију, почех да откривам радости џеза преко вечерњег програма „Глас Америке”. У Београду још увек није било џез фестивала, а у радњама се нису могле купити плоче америчких извођача, а и када су биле доступне – то је био велики луксуз. Сећам се да сам у једном малом комисиону у центру града купио моју прву лонгплејку, са фотографијом Нет Кинг Кола на омоту. Али, није ми се дало ни да је честито преслушам, јер већ следећег дана кренух са породицом на море. Док сам се купао у Јадрану, јављала ми се слика америчког музичара, како сам је запамтио са омота плоче. То ме је испуњавало посебном радошћу. Имао сам некога ко ме чека да се вратим кући.

ЈЕДНАЕСТА БЕОГРАДСКА

У гимназији смо имали професорку енглеског у годинама, али оштру коку. Она се нама, мушким ученицима, нудила колико је могла. Ми смо то примећивали некако напола, али нико од нас није имао воље или смелости да нешто покуша. У нашој подсвести постојала је представа жене која је млађа и лепша. Та млађа нам није дала да правимо компромис. На крају, та млађа и много лепша није нам дала ништа. Завршисмо гимназију.

ЉУБАВ

Читаву годину проведох у Лисабону као стипендиста у оквиру међудржавне размене. На тамошњем факултету сам упознао Бразилку Клаудију, коју сам често сретао у својим шетњама по граду. Нико тада није био обучен као она, носила је неке танке мајице и панталонице које су подсећале на пижџаму, све то у бојама које се на улици нису могле видети. Попели бисмо се на једно брдашце и пушили хашиш, посматрајући град одозго. Полако би нас хватала омамљеност и лењост. Никада нисмо разговарали. Она би мало лежала у мом крилу, а мало ја у њеном. А онда бисмо одједном схватили да смо јако гладни. Стрчали бисмо на доњи плато и јели као вукови. Потом бисмо се растали, без икаквих планова за сутра.

ЦИПЕЛЕ ИЗ ЛИСАБОНА

Једном давно, ходам београдском улицом у меканим спортским ципелама које сам купио у Лисабону. Заустави ме један пролазник и пита који број ципела носим. Кажем: 42, а он ме пита да ли бих му продао ципеле, свиђају му се, а још и носи исти број. Кажем: нажалост, не бих, овако удобне не бих могао опет да нађем. А потом помислих: овај човек можда и не жели моје ципеле, можда само хоће да ме види како бос одлазим низ улицу.

ЧАМАЦ

Давао сам часове гитаре једном младом Индусу из Торонта.

Кад смо једнога дана завршили час, мој ученик се понизно савио и у знак захвалности додирнуо ми стопало. (Као да смо у Индији). После се више није јављао. Подсетио ме је на неке женице из мога живота које би се расплакале због мојих тренутних одлазака. Глумиле су да их остављам, а заправо су оне остављале мене, користећи сузе као чамац којим се одлази у неки нови живот.

О НАМА И МАЧКАМА

Јуче сам у лифту срео мог суседа. Носио је мачку у кавезу. Упитах га где је то маца била, а он ми се пожали да је морао да је води на операцију која га кошта ни мање ни више него хиљаду долара. Помислих: какво расипништво, потрошити хиљаду долара на мачку, колико би се само гладне деце могло нахранити тим новцем! А онда ми паде на памет да би сва та деца, чим би била нахрањена, одмах кренула да – онако из досаде – каменују мачке.

ПЕШАЧКИ ПРЕЛАЗ

На пешачком прелазу је младић, очигледно дрогиран или аутиста. Рукама прави покрете као да плива у води, час крене у једном правцу, па се врати, не обраћајући пажњу на светло семафора, шаљући наоколо поруку да му је свеједно хоће ли га неки ауто ударити и убити. И возачи га стрпљиво заобилазе, пазе да га не усмрте. Усмртиће неког другог, неког ко је здрав и коме се живи.

ИСТОРИЈА

Шта је све овде било, шта се све овде збило, могла би вам рећи само суза. Суза-рачуновођа. Са оловком у руци – без игде икога.

ПЕРДИДО

Што више маштам о твојој смрти, то сам
маштовитији.

*

У уметности нема компромиса. Зато је теже
стварати него живети.

*

„Море код Ђенове је снажније али и досадније.”
(Паул Кле, *Дневници 1898–1918*)

*

Путовао сам пребрзо. Још увек чујем кастањете.

*

Оно што се не заврши заувек – као да није ни
постојало.

*

Свакога дана посади по једну ружу, и уништићеш
ружичњак.

*

Свака лампа има своју ноћ.

*

Неколико дана био сам слављен сунцокретима.
Колико год да сам их гледао, поново и поново, они
су и даље остајали сунцокрети, а то је потпуно
нестварно!

*

Добри људи стално плачу,
да се не осуше.

*

Смрт ће доћи по слику
коју имаш о себи.

*

Слушај кораке како одзвањају
када никуда не иду.

*

Дијамант се не троши
јер пропушта светлост.

*

Заједно са твојим знањем
увећава се и несазнајно –
да ти не буде досадно.

*

Недеља: људи се dosaђују
као точкови Боинга
на 15 000 метара.

V

СРПСКА ИСТОРИЈА

Најважнији нису били ратови,
иако их је било много.

Најважније је било оно између:
крштења, свадбе, корупција,
швалерација, ракија, пензија.

Најважније нису биле границе
које су се стално померале.
Најважније је било то што сам
пливао у Ибру године 1970,
и потом играо преферанс
под тополама које више не постоје.

КРОВ

Још само кров над главом,
желим кров над главом,
то звучи тако бедно,

ко би се томе од мене надао,
чак ни ја сâм
који без крова сам.

Кров над главом,
обичан кров над главом,
који никада нисам имао

и због којег сам хтео
да се продам,
а нисам знао како.

Никакав метафорични већ
стварни непрокишњавајући кров
над главом –

кров од крила шаторског,
кедрове даске, панела,
ћерамиде, пружа, било чега,

кров обрушен снеговима
јер сам га тако дуго чекао.

ПЕРО

Када сам емигрирао из Југославије
и дошао у Торонто,
имао сам у џепу телефоне
највећих овдашњих хохштаплера
(попова, професора факултета) –
па опет нисам могао да нађем
посао. Потом сам завршио
и неке школе, надајући се,
наивно, као што се то некада
Црњански надао, да ћу се
тако лакше запослити.
Али, ни то није помогло.
Једнога дана, пролазећи једном
мрачном и споредном улицом
у кинеској четврти, угледах
изгладнелу уличну мачку како
растрже голуба. Схватих да
је писање о томе мој посао,
и да ћу морати да то радим
бесплатно. Не због поезије,
или вере да се може
победити зло,
већ ради оног раскомаданог
голуба од чијег перја
остаде једно перо.

ПОСЛЕДЊИ ДАН

Данас је петак, последњи дан
мога живота. Одлучио сам да
умрем баш данас – а не сутра.
И одлучио сам да то буде
овде – а не негде другде.
На балкону моје куће,
с погледом на врт, већ сам
попио последњу кафу. Сада
се препуштам успоменама.
Очи мојих пријатеља –
домине су у магли.
Подвезице жене коју сам волео
трули су листови у јесен.
Речи које сам размењивао са
другима – одзвањају ситничаво
као аустралијске зебе. Не знам
шта је била моја највећа грешка.
Мислим да је требало да више
времена проведем пливајући,
слушајући музику, шетајући,
не радећи ништа, не идући
никуда, не чекајући никога,
не верујећи никоме, волећи
себе. То је најтеже.

МОГУЋНОСТ САЗНАЊА

Никада не читај историје,
научне расправе, студије о
судбинама појединих народа,
или такозваног човечанства.
Ако желиш да сазнаш истину,
пронађи некако старе новине,
од пре десет, педесет или сто година.
Видећеш да ништа није било случајно,
да су сви ратови били заказани
тачно у секунду, да су болести
и епидемије биле ширене по плану,
да чак ни падање лишћа у јесен
није било тек онако.
Схватићеш да је и твоје читање
старих новина такође укалкулисано
у немогућност сазнавања истине,
осим онда када је све већ касно
и жута боја новина се претвара у браон.

МАТЕРИЈА

*„Не ћреба да журино”, каже Дучо Макејо из
истираживачкој ценџира у Балџимору. „Теорија
ћамне хладне маћерије није једина за објашњење
неравномерној расџросџирања маћерије у космосу.”
(Нин, 1. фебруар 1991)*

Научници се чуде: како то
да је материја у космосу
неједнако распоређена?
И ја се томе чудим.
Како то да је има више
у речима које не једем
него у хлебу који једем,
у жени са којом не спавам
него у жени са којом спавам?
Како то да је има више
у човеку који скончава
него у детету које се рађа,
у греху који се понавља
него у златним шипкама?

КРИСТАЛИ, НОЋНА ПОСЕТА

(Државна болница, Торонто)

Већ неколико недеља,
мој пријатељ Џон
има стомак
као трудница
у деветом
месецу трудноће!
Лекари то зову:
цироза јетре.
Трбух препун воде,
која као да однекуда
сама извире,
и улази у плућа,
бубреге,
где стигне.

Када сам дошао да га
посетим, његова жена
Клара (иначе учитељ
медитације)
објаснила ми је да је
у медитативним сеансама,
Џон одлазио предалеко,
да је из астрала
у себе увукао кристале
(„превише кристала”)

које потом није успео
да разгради и подели
са другима.

Ти кристали се сада
у њему множе
и терају га да стално
мисли на себе,
да живи за себе,
да болује за себе.

О некавој цирози јетре,
или води у стомаку,
по њој,
не може бити ни говора.

Потресла ме је ова прича,
потресла ме још више
Џонова судбина.
Изашао сам из болнице.
Небо је било осуто звездама,
тим одвратним кристалима
који ме привлаче издалека,
и које хитам да поделим
са вама.

НЕДЕЉА, ПРОЛЕЋЕ

После пет месеци мрачне зиме,
изненадно априлско сунце,
и опет је на улицама
крдо људи које се
радује, лиже сладолед,
вози бицикле,
трчи, цери се.
И ја сам негде на улици
низ коју једва корачам.
Прошетао сам градом,
прошетао сам парком.
Не умем да се радујем
пролећу. Природа ме,
баш као и град, својим
прометом, отупљује.
Сасвим спонтано,
са инстинктом животиње,
враћам се у своју
јефтино изнајмљену собу,
собу без дневног светла,
собу без погледа.
У њој препознајем
ону исту депресију
од које сам хтео
да побегнем,
оно исто вештачко светло,
малу накривљену лампу
која не светли превише,
која не лаже.

ПАРКДЕЈА

После толико година, поново пролазим
улицом у којој је некада живео мој
пријатељ, видим оронулу зграду,
прљаве прозоре иза којих смо
некада слушали кубански сон,
пили чилеанска вина.

Незапослених и лудих на Квину је
све више; на свакој другој радњи –
обавештење да ће се газда ускоро
вратити, шупља прича попут
библијског мотива. Једва да ико
ишта купује, а продавци се досађују
гледајући у даљину – као да треба
однекуда брод да наиђе, крцат
дошљацима који још у нешто верују.

У једном делу улице: антикварне
радње у низу, као велики мртвачки
ковчези пуни шарених ствари које
су се изгубиле у космосу: старинске
лампе са љубичастим абажурима,
грамофонске плоче уз које је неко
учио да игра танго, прашњави
капути којима недостају сва
па чак и она непотребна дугмета.

Ту и тамо на зиду, понеки акварел
који је надживео свог творца и
своје власнике, куће чије је зидове
украшавао, постајући све блеђи и
невидљивији као душа монаха
којој више нико не зна цену.

Кроз стакло једне бербернице,
туга подшишивања: црни чешљић који
као мали гуштер клизи низ нечији врат.

ВЕЛИКИ ЈЕЗИЦИ

У великим земљама људи студирају
велике језике
и нико није луд
да се посвети неком малом језику
па да скапава на улици
као ником потребни стручњак

А ако неко то и чини
онда је већ у владином програму
или као будући ћата по посланствима
или као шпијунчић више
или ниже класе
(увек се може напредовати)

На другој страни ове аркадије
хиљаде песника на малим језицима
маштају да буду преведени
да допру до међународне публике

Неки од њих (они који имају среће)
то и доживе од понеког
шпијуна треће класе
а преводиоца тридесет и треће

А када угледају своје штиво на
великом језику
осећају како им расту крила
како из тела врапца који су били до јуче
улазе у тело орла који одједном
слободно лети изнад крвавих падина Империје

ИМА ВЕЋ НЕКО ВРЕМЕ

Има већ неко време како се
Друг Мао сунча
пored свог базена
на лежаљци доје жада

Послуга нечујно прилази и
још нечујније одлази
пошто је на сточић принела
одабрана јела и пића

Друг Мао се сунча али
не улази у базен да плива
нити се икоме обраћа
не тражи нову салвету
нити захтева да се помери сунцобран

Већ недељу дана Друг Мао се сунча
а сунча се толико дуго јер
је мртав
то наравно сви виде
али нико никоме не сме да каже

Вода базена светлуца
као прстен од драгог камена
овај месец биће упамћен
по великим врућинама

ЗЛАТНО ДОБА

Стигао Питагора у једно насеље,
а старци који су ту живели рекоше му:
„Драги Питагора, ти си мудар човек,
али ми смо задовољни нашим законима,
и не желимо да их мењамо.
Иди, и пусти нас на миру.”

Чувши ове речи, Питагора се поклони,
окрете и оде низ прашњав друм,
певушећи мелодију
које се сетио у том тренутку.

О, златно доба, када је заједница
умела да се сачува
од мудрости појединца,
без употребе насиља.

Доба када је човек могао да себе
поштеди закона заједнице,
без бекства,
одлазећи низ прашњав друм,
певушећи мелодију
које се сетио у том тренутку.

САВЕТИ СРПСКОМ ПЕСНИКУ

Немој случајно нешто из живота
твога или неког другог створа
пронађи нешто златасто
византијски неухватљиво
узмуљај у језику да нико не разуме
а прави се као да Богови говоре

А ако баш не знаш како да почнеш
узми речник САНУ
има ту пуно српских речи
које нико никада чуо није

Добродошле би биле сличице из природе
то увек пали и палиће:
гранчице које нико није згазио
лето које ништа није запалило

Данас се траже мале теме
(знак културе и елеганције)
зато немој о стварима што
узбуђују и сан одузимају
(сан је већ одузет)

Са свима буди фини
рукавице од танке коже
нека ти увек буду дружбенице
јер ти си онај који зна да је дошло време
за обнову лирике

Никако не помињи милионе расељених
ни оне који управо сада трупцају се
ка једној од обећаних земаља
у којима су хлебови велики као урне

Никако не помињи гладне
(нарочито не децу)
жене које чешљају канте за ђубре
ни пензионере који се вешају
у глуво доба ноћи
о таванице које само што се не сруше

Не жали за онима који су животом
платили своју песму
велике душе одавно нису у моди
оне само стварају промају
од које умиру канаринци као што си ти
зато негуј „страсну меру” у којој нема страсти

Бродови увек некуда одлазе
нека те то не брине
ти имаш своју собицу своју цркавицу
нека пропадне цео свет
можда ће на крају баш ту где јеси бити најбоље
ево већ је јутро (сунце се увлачи у твоје стихове)

НИСУ СВИ ПИСЦИ БУДАЛЕ

Свакакве вести допиру до мене
из белог града Сингидунума.
Данас чујем: приведен наш познати писац
под сумњом да је из касице једног завода,
кад нико није гледао,
ни мање ни више него милион
еврића у џепчић свој ставио.

Узбуркала се јавност сингидунумска
(од наивних писаца нису то очекивали),
та до јуче су писци од туберкулозе трунули,
како сад, цигули-мигули, да од њих
испадну овакви морални прекардашиоци?
И већ се у штампи јављају гласови подршке
осумњиченоме: „Па он је велики уметник,
пустите човека на миру,
где би он украо, човек од пера је то.”

Само се ја молим Богу да вест испадне
истинита, да пљачка није измишљена,
макар наш списатељ морао и у затвор
због тога. И зато кажем: позлатила ти се
рука модерни јуначе, она којом си узео
оно што си узео, ако си узео.

Видим те, по одлежаној казни,
ако те уопште осуде (јер евро ће и ту
учинити своје), како на малој јахти

крстариш морима, сећајући се
оних давних дана када си писао књиге
у нади да ћеш допрети до људи,
до истих оних људи који би сада све дали
да буду као ти, док љуљушкаш се на
палуби јахте, окружен чашама шампањца
и малолетним плавушама које обожавају
ове излете у непознато... и све што иде уз то.

ПЕСНИК У СТАРАЧКОМ ДОМУ

Сам је у својој соби, у старачком дому.
Нико га не обилази, а ни он сам не зна
има ли негде у свету неког рођака.

Ретко га се ко сећа, тек сваких пет
година понеки новинар изјави
како је утицао на млађе песнике.

А млади, млађи, најмлађи –
пола су његових стихова већ преписали.
Остало је још пола, посла преко главе.

ВЕЛИКО И МАЛО

Кажу неке песникиње феминисткиње
да песници мушкарци
певају само о „великим стварима”,
а требало би певати и о обичним,
малим стварима и појавама.

Али, ко може знати
шта је то обично и мало?
Нико, баш као што нико није знао
ни шта је то велико, иако се, истина,
о томе доста певало,
певало док се то није смањило.

Тако ће и певање о малим и обичним
стварима увеличати њихове димензије,
биће тешко кретати се међу њима,
као кроз узане тунеле,
у некој подземној депонији
пуној људи у њиховој правој величини.

ТАЈНА ЕКСПАНЗИЈЕ

Енглеска је чудо.
У ери порнографије
и свакојаког лудила,
једна песникиња је у својој песми
(гле, чуда!) поменула женску брадавицу,
и критика је пала у транс:
Ето, ниједна песникиња до сада
није поменула брадавицу.
Ово је велики датум за енглеску поезију,
ово је отворен прозор у неку другу стварност
од које смо бежали а нисмо знали зашто.
Брадавица ће од сада бити са нама,
брадавица – то смо ми;
када је неко надражи, она се увећа,
а са њом и Енглеска.

ШТА ЈОШ?

Чеслав Милош је нобеловац
(љубитељи књиге не читају Милоша)
Милош је пореклом Пољак
(Пољаци не читају Милоша)
Милош је живео у Америци
(Американци не читају Милоша)
Милош је познавао Папу лично
и био ватрени католик
(католици не читају Милоша)
Милош је мрзео комунизам
(антикомунисти не читају Милоша)
Милош је у Берклију предавао поезију
(студенти не читају Милоша)
Милош је доживео позну старост
(старци не читају Милоша)
Милош је умро 2004. у 93. години
и сахрањен је као славни писац
(нико од присутних на тој сахрани
данас не чита Милоша)
Шта Милош треба још да уради
да би људи читали Милоша?

ЗА РАЗЛИКУ ОД КАФКЕ

За разлику од Кафке који никада није
имао слободног времена,
афрички слон увек има времена.

За разлику од Кафке који се плашио
свога оца, афрички слон никада
не размишља о своме оцу.

За разлику од Кафке који није имао деце,
афрички слон остави макар једно
слонче иза себе.

За разлику од Кафке који није завршио
ниједан свој роман, афрички слон
заврши све што започне.

За разлику од Кафке који је вечито
трагао за својим идентитетом,
афрички слон се никада не пита ко је он у ствари.

За разлику од Кафке који је био геније,
афрички слон уопште није генијалан.

НЕКО

Неко ти жели зло –
осећаш то

Не идеш код тумача:
Дериде, Лакана, Фукоа,
јер они немају појма о томе

За њих је зло релативно

Они то не осећају,
они пишу нове књиге

Неко ти жели зло –
неке књиге

УМОРАН

Радо бих умро
и прошао кроз „тунел
светлости”
(како кажу они који су
то доживели)
али не бих волео
да с друге стране сретнем
иког од познатих
да користим исте речи
да гледам у њихове
„лепе очи”
од којих се у овом свету
није могло живети
не бих волео да моје тело
развлаче по космосу
мајстори рециклаже
задужени на траци
за кармичко паковање
у фабрици где за малу плату
раде Буда, Шопенхауер, Ниче...

БЕО СИ А НИСИ

Да, имаш и ти белу кожу,
али они у теби виде Индијанца,
Циганина, мелеза,
некога ко није бео.

Питаш се: зашто и ти ниси признат
за једног од њих, за једног од белих?
Могао би то бити по боји,
али ниси био у њиховој кожи
кад су убијали све оне друге
који нису као они.

(Ти си тада скупљао плодове,
глуварио по планинама.)

Тако си проћердао своју белу кожу,
уместо да си је уновчио.

Да, могао си бити много бељи
него што јеси, иако си саоме
себи савим довољно бео,
чак превише.

ТРАДИЦИЈА ЈЕ ОНО ШТО ИЗАБЕРЕМО

Никада нисам себе видео као
српског песника
једно време сам хтео да будем
песник „Ју Кеја”
али деда ми није био ни банкар
ни педофил из ере Черчила

Потом се одлучих за нешто скромније
да будем песник Свазиленда
а то што ме нема у антологијама
свазилендске лирике
може да значи да својим песничким
изразом још нисам имао прилике

Или да поглавица Свазиленда
има неке посебне односе
са банкарима из „Ју Кеја”
који му (оправши руке од вазелина)
шаљу прецизна упутства
о сорти мога генома

Који сам ја одавно закопао
под једно брдо где не долази нико
имам и једног човека који *ишо* свакога дана
залива и негује
гледајући да не проклија ништа
што би ме открило

СКРОМНОСТ

Ништа од бога нисам тражио
ни срећу ни бољи посао
ни ауто ни вилу –
само малу лутрију.

Али бог не воли скромне,
не воли скромност.

Ах, да сам пожелео бити
главешина логора,
онај што људе растеже на точку,
жеља би ми била услишена,

па бисмо сада другачије разговарали
ја и ви.

VI

НАША КЋИ

После успешно обављеног абортуса
моја жена се из болнице
вратила кући, легла у
кревет, и заспала.

Мањи од маковог зрна, седим
у кухињи да је не пробудим,
пијем пиво, буљим кроз
прозор у хоризонт, и размишљам:

Како би наша кћи,
да је којим случајем рођена,
могла да се зове?

Да ли неко ко нема име
може заиста бити мртав?

ПРИЈАТЕЉИ

Некада смо моја жена и ја
имали више новца
и редовно смо позивали
наше пријатеље
на забаве, ручкове, вечере.

Сада, када имамо тек толико
да преживимо,
не зовемо више никога.
Често се сетимо наших пријатеља
и гостимо их храном и пићем
у мислима.

САН У КОЈЕМ СЕ ПОЈАВЉУЈЕ МРТВА РОМИ ШНАЈДЕР

Ноћас сањам: у купатилу
с плавим плочицама,
у кади пуној пене,
седимо Роми Шнајдер и ја.

Пушимо марихуану,
нежно се гледамо,
смешкамо, слушамо
неку стару шансону.

Зашто и ти не умреш,
рече она одједном,
па да опет
будемо заједно?

ИНИЦИЈАЦИЈА

Беше то први пут
да је заноћила
код мене
у мом стану
у мом кревету

Додир њене коже
беше као топла
пара из римског
купатила
као мозак маслачка

Уз музику
Каетана Велоза
водили смо љубав
потом смо заспали

Али у главо доба ноћи
она одједном
повуче јорган
и остави ме
голог сасвим

Читав један минут
био сам као гомила
камења
тамо далеко
у Андима

ОНА

Она је била сасвим просечна,
просечна у сваком смислу,
а нарочито у смислу просечности
која је понекад била неиздржива.
А ипак, толико сам жудео за њом,
могу чак рећи да сам је волео,
не због неке особине или дара,
изгледа или шарма,
већ због самог ништавила које је оличавала,
због те просечности која ми
дан-данас (у сећању)
делује недокучиво
као сâм Бог
или песак,
на плажи,
оног лета.

LOS GARDENIAS PARA TI...

Само што сам се са Кубе
вратио у Торонто
(већ је пролеће)
радосно ходам
улицом отплаћених кућа
у правцу пијаце
певушим гласно речи
Los gardenias para ti...
загледам у дворишта
чудим се шта је све никло
после дуге зиме

Застанем испред једне баштице
у којој чак видим тикве
опет певушим онај болеро
Los gardenias para ti...
а онда одједном спазим
у дну врта коме се дивим
лице кинеске старице
власнице ове аркадије
која не само што ме гледа
већ мисли да сам ја луд
а она нормална

СКЛОНИШТЕ

(Торонио, април 2016)

Сутра ћу ићи у књижару
Мада је ситуација у свету тешка
Прича се да би Руси
Могли да нас нападну
Било би то непријатно
Морао бих у склониште
Где има деце
Срешћу и човека из парка
Који је хранио веверице
(Русима на милост остављене
Незбринуте)
А можда у склоништу
Неће бити никога
Можда ће сви погинути
На путу до њега
Моћи ћу само да се чудим
Величини простора:
Султан у двору где царује
Кривонога промаја

ИМПЕРИЈЕ

Кажеш: велике империје
обично трају хиљаду
година. Али, понекад,
знају да потрају
хиљаду и једну.
Та последња година,
обично је неиздржива!

ВРЕМЕ

Толико пута сам то чуо:
„Време ће поставити све
на своје место.”
То звучи као утеха,
као обећање правде.
Али, време неће ништа
поставити на своје место
јер време се стално
претвара у простор
у коме, на жалост,
има довољно места за све.

ОЖИЉЦИ

1

Човек не може да надживи своје ожиљке
а и шта би радио без њих
био би још више усамљен
још више склон огреботини
јер нокти свемира су дуги и докони

2

Летњи дан: кроз прозор
видим расуто светло,
сеобу народа,
а мислио сам да се она
најбоље види у зиму,
кад се од снега не види ништа.

3

Ноћас сањам да сам у Грузији,
неки људи ме дочекују и госте.
Пијемо вино, око нас планине.
Што нам је лепше ту где јесмо,
то нас више грле даљине.

4

Било би утешно да можемо
отићи без повратка.
Али, наше сенке, наше мисли,
остаће иза нас да трују новорођенчад,
чим мало стасају и науче прва слова.

МОЛЕКУЛИ

Постоје дамски парфеми
који нас с лакоћом пребацују
из једног града у други
(из Малаге у Напуљ,
из Маракеша у Париз),
ако само прођемо поред њих,
несвесно их удишући.

Тако се ваздух удише у шуми,
али са другачијим исходом:
са жељом да останемо где смо
јер нас ту нико не заводи,
јер нас ту нико не жели,
само ваздуха молекули.

ЈУТРОС

Чујем: анђели ме већ зову,
сасвим правилно изговарајући
моје име и презиме,
свирајући у фрулице
и харфе, лупкајући у
добоше од одране коже.

Долазим, долазим, ево ме...
Још само да пагинирам
дане моје несреће,
и да подигнем злато
из једне банке
на периферији Кумове сламе.

ПОСЛЕ СМРТИ

После смрти
(труљења, распадања,
те неизбежног са црвима
рандевуа) –
природа дохвати оно мало
костију
(такозваних наших),
па почне да их спаја
са другим елементима,
стварајући тако
каменове
или минерале
финог ткања
и геометријских облика.
Чак и после смрти
увек изнова постајемо
оно што нисмо хтели да будемо.

ЛАМПЕ ОД ХИМАЛАЈСКЕ СОЛИ

Стигла је још једна сурова зима
и у граду су се појавиле
лампе од хималајске соли:
неправилне кугле боје окера
што скривају малу сијалицу која их
озрачује и чини тајанственим.
И, заиста, гледати у такву лампу значи
отпутовати некуда далеко, непланирано.
О, мала лампо што гориш у бојама меда,
добро си се сетила светлости!
А и ви трговци, ово вам је најбоље
што сте нам до сада понудили
и то по цени којој се не може приговорити.

ADULT

На северу изнад Торонта,
са пријатељем у аутомобилу,
јездим кроз снежну пустињу.
Километри белине у којој нема
ни трага људског, гробна
линија равнице осенчена
сивилом неба. Одједном,
кроз прозор аута, угледам
усред снега усамљену попут
мале капеле, кућицу-радњу
на којој бљешти натпис: ADULT.
Дакле, радња за порно филмове,
а уоколо на десет километара
нигде ни живе душе.
Само под снегом, нерођена
деца пуцкетају својим
танким прстима од леда,
док настављамо у правцу севера.

МУСКАТ У ТОРОНТУ

Бело вино: *Muscat Ottonel*
тамо га не бих ни приметио
а овде је течено злато
макар га сâм пио

Јер такав је живот лола-сапутник
сапун што између руку севне
као сећање на острво оно
где рибе хватасмо руком

А руке нам беху у сну
у који се улази нечујно
јер сањају и други
нешто друго

НЕКА, ХВАЛА

Кад сам довршио и другу флашу
Мускат је зајахао све моје ћелије
на прескакала гонио ме
не би ли видео моју лобању у блату
а није знао да испод блата
живе многе лобање
које не пију ништа
чак ни лимунаду
и које би ме оберучке дочекале
као човека „који се каје”
нека хвала
остаћу још мало овде
док не дође пролеће

НОВИ ЗАВЕТ

Само овце знају – онако беле и мекане
шта је то што их мучи
ако их уопште мучи
оне о томе ћуте

јер немају језика осим два-три
мекетава вокала
а онај који ће их клати
наизуст зна и Дантеа и Шекспира

ОВДЕ

Овде нема ни Цигана
ни свадби
ни кума да наврати
нема ни возова који
долазе из даљине
ни гастарбајтера
који се враћају кући
нема ни куће
ни тањира на столу
ни оног који би могао
бити сâм за столом
јер сâм је одувек био
тако да се навикао на то

НА СТАРЕ ТЕМЕ

1

Некада сам, када одем у парк,
на пролеће, посматрао жене:
њихов ход, рамена,
стас, доју косе...

Сада седим на клупи у парку,
посматрам влати траве:
њихов ход, рамена,
стас, доју косе...

2

Живот је био тужан
експеримент
са мнош
и са тобом

А најтужније је од свега то
што је у њему било дана
кад нисмо били чак ни тужни
већ само експеримент

ШТА ЋЕ РЕЋИ...

Шта ће рећи свет
ако сазна да смо полутладни
да нисмо водили љубав већ
сто година

Могли би нас још и оговарати
а ми то нисмо заслужили

Ми смо заслужили да нам анђели
пруже руку
макар на трен

Макар пре и после тога
морали да перемо руке
као сав поштен свет

ВУНОВЛАЧАРА

Недалеко од куће у којој сам
одрастао
постајала је вуновлачара
као нека атомска централа
поред које нико никада
није застајао

Огромни тешки ваљци
растављали су комаде вуне
на мале праменове
који би потом узлетали
сваки за себе
као голубови који уче да лете

Често сам на улици стајао
и гледао те васкрсне радње
не знајући да гледам
тренутак истине
од које нико никада
користи имао није

СТРАШИЛО

Био сам клинац
кад ме је баба повела у посету
својој пријатељици
(„да будеш добар” – рекла је)

На излазу из града
једна жена нас је сачекала
а онда повела путем поред огромног
поља сунцокрета

Упитах: „а шта је оно у средини
са рукама раширеним и шеширом на глави?”
„То је страшило – рекоше –
ако не будеш добар, оно ће доћи по тебе.”

Нисам баш био добар тог дана
а ни потоњих година
а ево до дана данашњег оно страшило
још увек није дошло по мене

Јер да је само покушало изгубило би
и онај сунчани дан
и онај шешир
и оно сунцокретово поље

А ухватило би само мене

ТРЕНУТАК

Постоји само тренутак
у којем јеси или ниси
све друго (историја, мит, религија)
само је шверцовање локалним возовима
у којима мајке своје дојке ваде
кад њима одговара – а ти мораш сисат

РИТУАЛ

Овде се ништа није мењало
већ 1000 година

пријатни
приватни болови
првобитни

испод змијиног пазуха састају се
конференцију држе

НЕКАД И САД

Некад су овде пасле мазге
живеле мазге
некада

Сада нас из офиса посећују
Мазгоиди –
они што штите права
непостојећих мазги

Некад су овде расле коприве
жариле коприве
некада

Сада нас из офиса посећују
Зеленоиди
питају шта се десило
са копривама?

ПРОПАСТ ЦАРЕВИНЕ

Кад сарабанде постадоше танке
знало се да царевина
издржати неће

и цревним жицама старе лауте
беше јасно да овде нема човека часног
ни свирача са слухом

и тако оде царевина
истопи се ко шећер
међ зубима неких туђих коња

који нису били у трку
већ докони веома

НЕСТАШИЦА

Стављали су
со на ране

стављали со
стављали

стављали
док није нестало соли

нестало соли
нестало соли

остале су ране –
лампioni у ноћи

ТЕШКА ВРЕМЕНА

мала векна хлеба
спавала са свима
чак и наплаћивала

СМЕНА

лонци и шерпе
одоше низ улицу
траже смену Кутлаче

прозорније ти се нагни
кад кроз прозор посматраш
учинке револуције

НАЦИОНАЛНИ ПРОГРАМ

на границама нове државе
пустићемо стидне длачице

ДЕВИЧАНСКО УЉЕ

Шта је „Свеже пресовано
Девичанско уље”,
Ако не блудна радња
Над плодовима маслине.
А оно је најтраженије.

ТРАЈАЊЕ

Са дојке мермерног кипа
Обрисана прашина –

Домовину нема.

После трајања
Нема кајања

ЦЕНТАР

Поново ћемо бити центар,
странци су почели да „улажу”,
капитал пристиже свакодневно.
Странци купују зграду по зграду,
плац по плац, трг по трг.
Купују реке, језера, планине,
купују животиње и биљке,
купују ваздух и земљу, ватру и воду,
са црвима и свим реквизитима обнове
који уз то иду. Бићемо центар, епитаф.

ПОРУКА

Мождани испирачи
сисачи туђе енерије
мртва пувала банкарства
и педофилије
рогоње што седите на златним
клозетским шољама
(док исцртавате мапе
нових држава)
инжењери људских душа
у нуклеарним подрумима
(у којима црне рупе глуме сијалице
док са планетом играте мице)
хуманоиди са главама од сунђера
и ножицама од стакла
све вам опраштам
јер за боље не знам

ПРИЈАТЕЉ

Једанпут почех жустро да
нападам своју књигу
пред једним својим пријатељем.
Он, који је баш ту књигу толико
пута преда мном хвалио,
наједном сложи се са мојом критиком,
па се осмехну блажено,
развлачећи своје образе
као хармонику у екстази.
Читав један минут остаде
у тој пози, можда по први
пут у животу испуњен и срећан.

ДЕМОН

Кад будем на самрти
надвиће се над мојом главом
њено демонско лице

What do you do for living?
упитаће ме демон очекујући
брз и прецизан одговор

Најкраће и најпрецизније
што могу кажем: умирем
(шта друго?)

А она ме гледа тако да од њеног
погледа околна брда дрхте
и не дају ми да умрем

ПРЕДОСЕЋАМ

Предосећам
иза мене неће остати ништа
на радост оних
иза којих ће остати
још мање
можда доконо имање
да крцкају га
неписмени синови

Можда ћу умрети на тераси
на којој царују голубови
којима сам корисни идиот
хранитељ стари

Можда ће ме смрт затећи
у фризерском салону
подшишаног допола
иако сам наручио
једноставну фризуру
и без украса

А можда напросто умрем
у овој соби у којој
не постоји глад
танко сечем хлеб
кроз кришку гледам: Цариград

РИБАРЕВА МОЛИТВА

Дођите рибе
дођите мале рибе
што могу да вас извучем
дођите јер вас нећу извући
нећу вас ухватити
данас се само цени новац
а ја не унем да вас продам
зашто бих продавао рибље лешеве
(по њиховој цени)
најбоље је да вас не уловим
да седим на обали са удицом у води
и са шеширом на глави, правећи се
да ништа не разумем –
важно је да ви мене разумете
док грицкате са мојих мамаца
које нећу повући
јер је мој циљ да гладујем
да вас не ухватим
(не питајте зашто – то није ваш проблем)
зато пливајте и опустите се
уловиће вас неко други

ПОВРАТАК РАТНИКА

У конкретним тренуцима
ратник увек има
нешто конкретно
макар на леђима
то се не дира
јер није *био* рана
већ оно што се не види
јер иза леђа је брод којим се
вратио кући
а ништа није препознао
ни врт обрастао меснатим лишћем
ни жену која поред грамофона
слуша музику оних који су
колико јуче
пуцали на њега
пуцали и те како
а сад га њихова музика
хвата са свих страна
као хоботница
која би да игра баш са њим

ПРЕКАСНО

Закаснила си и ти, смрти.
Да си ме заскочила пре тридесет година,
још бисмо се веселили,
поџапали, поједали.

Али не, ти си као лешинар чекала
да остарим и да се строшим,
како би твој посао био лакши.
Разочарала си ме и ти, драга смрти.

ОРГАЗМИ

„Скромни оргазми средње класе”,
рекао би Арто. Да, они нечујни,
као прдеж у предграђу
када залази сунце.

А етарске честице низ улицу врцкају,
јер знају: много је оних
који би да их доставе попу,
пандуру, или академику.

И тако сласт је слађа кад се нико не рађа
у предграђу.

САМОЈЕД

Данас у шетњи налетех на самоједа
(руска пасмина, лепотан,
једини проблем – што се много лиња).

Али, и без тога, не бих могао да бринем
о било коме, све је то илузија,
тражење неког изворног додира,

о чему је писао Лоренс,
који тај додир није могао да оствари,
баш као ни Христ.

А данас има много оних који су докторирали,
што на Лоренсу, што на Христу.

ПОХВАЛА ПОЛИГАМИЈИ

Дечак који је тек проходао
ослободио се руке своје мајке
спазео је неколико голубова
и пружа руке ка њима
спотичући се

А голубови му измичу тек толико
да растојање остаје увек исто
дечак пружа руку час према једном
час према другом голубу
понесен еротском игром избора

Али појављује се увек још један голуб
подједнако неухватљив
читаво мало јато које хода испред њега
док он први и последњи пут живи
у рају: у полигамији

ЖЕНСКИ ПРСТ

Довољно је да само један
женски прст
пробије чарапу
и жена ће у истом трену
постати још пожељнија,
ближа земљи, снажнија

Али, жене воде рачуна
да до тога не дође, њима је
савршенство најмилије,
а слика о самој себи –
вечни љубавник

Када отпадне коцка
са зида катедрале,
мајстори се одмах
пењу у висине
да то поправе

Зато су катедрале увек исте
– досадне

VII

ПИШЕМ

Пишем за издаваче
којима су долари
једина љубав и брига,
за читаоце намучене
ценом струје и хлеба,
за гладне који не читају књиге,
за пријатеље расељене по свету
који и не знају да се бавим писањем,
за њихову децу која говоре
све језике осим овог на којем пишем,
за моју децу која се нису родила,
за расуте маслачке,
радиоактивне честице.
Најзад сам постао писац,
више не пишем за себе.

ПРОПУШТЕНА ПРИЛИКА

Владао је нама
годину за годином
и тако хиљаду година
а затим је изненада
почео да влада уназад
(супротно протоку времена)
опет годину за годином
и тако хиљаду година

Беше то дивна прилика
да збацимо гада
али ми смо уживали у том
преокретању времена
јер вратисмо се у дане
када смо били млади
и када је пред нама био
златни век његове владавине

НЕМА ВИШЕ

Живот је одсуство:
кад је требало да га има
није га било, а сада када
не треба, опет га нема.

Не очекујући ништа велико,
нарочито не револуцију,
заложићемо ватрицу,
приставити чорбицу.

Наш слатки телевизор у боји,
бацићемо свињама,
нека омасте
цурицу-дрњицу.

Нека поједу све оно
што смо већ видели,
и оно што су нам наменили
да видимо: домовину.

УВЕК ИМА ДОВОЉНО

Човек је најјачи када се
отвара и када допушта
да га обману.

А кад га обману, он почиње
да верује да је обманут,
да је туђа воља јача од
његовог бића.

Али, узалудне су такве мисли,
јер увек има довољно Бића
за још једну обману.

Као што увек има довољно злата
за још једну крађу,
или довољно музике
за још једну свадбу.

ВРТ

Ако којим случајем
улове сома,
канадски риболовци
то неће јести.

Раскомадају улов,
па комадима рибе
нађубре земљу да им боље
расте растиње у врту.

Док се у сну преврћу
с једне на другу страну,
сањајући глатку површину
реке или језера,

на ветру шуми лишће.
Потомци оног сома
(сомићи),
само на други начин.

ТРЕНУТАК ИЗБОРА

Бактерија живи дубоко
у корену пломбираног зуба,
десет, двадесет година.

А онда нешто букне,
зубар отвори зуб, и она
после толико година тамновања,
изађе на светлост дана,
жељна сунца, не верујући
шта јој се дешава.

Размишља куда да крене,
поново слободна,
пут Јужне Провансе
где миришу лаванде,
или пут далеке Кине, где кажу да
економија се невиђено разбуктава.

ПЕСМА

Радости радија, радости грамофона,
И моје детињство у Краљеву
Шездесетих година

Из комшилука допире песма
„Воларе, кантаре”
Доменика Модуња

Осећам како ми расту крила
Али не знам куда бих полетео

Песма ми каже да негде постоји живот
Али не каже где је то

Заправо, то ја сада тумачим
Шта је песма рекла

А песма ко песма
Није рекла ништа

Добар је Модуњо

МЕЛОДИЈА

Нећемо више никад мелодија бити
ако смо икада били
јер више нема тишине
где би се мелодија могла чути
нећемо више бирати
шта бисмо могли бити
јер да смо могли већ бисмо били
нећемо никога звати
(додиривати бројеве)
поготово овде на острву
где безопасне змије
шушкају у трави
као да су нам рођаке
које да угостимо не бисмо знали
а можда то оне нас
неприметно госте
јер оне су старије
и при бољој меморији

МАГАРАЦ

Тренутак када магарац почиње да њаче
потпуно је непредвидљив,
па у томе (што није мало)

надмашује он најбоље песнике,
код којих ипак наслућујемо
кад ће крикнути

јер без тога би умукли,
док се магарац после њакања
безболно враћа у тишину,

у своју домовину

НАУК

„Поклонимо се ружи,
да нас научи како се воли”,
каже један славни песник.
А ја се питам: да ли је ружа
икада волела
и рекао бих да није
јер већ би била згужвана,
кивна, разочарана,
а не би имала кога да пита
оно о љубави;
ружа од руже не учи.

ХЛЕБ

Мајка узима нож
да исече хлеб на пет делова,
за своје петоро деце.

Али хлеб се опире таквом
дељењу, хлеб зна да је један.
Хлеб јој не каже ништа,

пушта је још неко време
да буде мајка која сече
на равне делове.

КУШАЊЕ ПЕСНИКА

У последње време
Посећују ме демони

Један од њих ми чак тврди
Да су ми песме јако добре

А што је најгоре
Ја му верујем

Ето, он је макар приметио
Да се нечим бавим

Било би ми и то довољно
Али он је претерао

Јер претеривање је мајка доброте

ДРУШТВУ, У КАФАНИ

Је л' треба Циганин да вас
подсећа ко сте,
питама у кафани госте
који из разлога православних
управо посте?

На нови напад виолине,
отварам лево крило своје душе,
где ветар увек пуше.
Значи: не живим дуже
од нота што се погубише,

не могу рећи где...

ЧОКАЊЧЕ

(Раки Драинцу)

Пијем да бих омекшао себе у вама
И вас у себи, да *џ*о потече
И оде у ништа, без отпора,
Без неспоразума, чистом енергијом
Нестанка, идеални фенг-шуи.

Пијем јер само тако видим ко сте,
Јер то најмање мени користи.
Чокање у рану зору, на столу,
Сироче које чека вече,
А разум срећу квари
Док низ кожу певају јорговани.

О ДУШИ, ОПЕТ

*Феудална душо. Овдје си, и мало даље.
Видимо те и знамо. Некада ти завидимо
а некада не.*

(Данијел Драгојевић, „Феудална душа”)

Феудална си душо
Кад у мени видиш свој феуд
Њиву за обрађивање

И исто тако сурова
Када на њиву никог не шаљеш
Остављајући јој да се сама снађе

Посматрајући облаке
Јебиветре од плавог етера
Који су твој феуд такође

Слабо ме учиш природи власништва
Нити ме други лако поседују
Нити ја лако долазим до било чега

Што би ме гледало у очи
Са захвалношћу малог цукца
Покупљеног на изласку из града

Лековито је изгубити се
Али те неко увек нађе и стави ти
Око врата звонце цин-цин

„Сада си мој син”
(А кад звонце мирује,
У тишини знаш – свој си Циганин)

ОРЕБИЋ

(Има њоме њреко њедесет њодина)

Отац и ја на плажи у Оребићу
Тамни се облаци навлаче преко неба
Почиње олуја

Нико више не улази у воду
Сви гледају да се склоне
Што пре

У том тренутку мој отац открива
Да зна о чему маштам –
Мирним гласом каже: „Идемо!”

И у трену смо у води
Пливамо као луди
Сечемо високе таласе

Који нас бацају лево и десно
И удаљују све више
Један од другог

Можда је то био једини тренутак
Када је отац веровао у мене
И ја у њега

ПОХВАЛА ВОДИ

Без љубави пролазе дани,
Мали рахат-локуми,
У кутији прашњавој,
Заборављеној.
Ко их је заборавио
И куда је отишао?
Можда по воду?
Без воде умиру речи,
Мали Локруми.

ДА СЕ НЕ ЗАВАРАВАМО

Дубоко у земљи
Лешеви само чекају прилику
(Земљотрес, поплаву)
Па да се до града провозају
Као на санкама
До наших библиотеке, кафана,
Где у диму спава наша звезда плава
Између два ћевапа

Да се не заваравамо
Лешеви једва чекају да поред нас пролете
Њих не занима шта смо радили
До и од четрдесет пете
Њих занима несметани пролазак кроз град
На путу ка пољима где пчеле праве пичвајз

Лешеви само желе да прођу поред нас
И да нам не кажу ни здраво
Јер смо им се смучили одавно
Са нашим надгробним свећама
Које увек горе, а ми никада

ИДИЛА

Јасно је да више овако не може
Нешто ће се променити
Иначе одосмо сви у танке сенке
У тренутак теревенке које можда
Није ни било осим као одласка
У шарена села у којима игра мечка бела
Уз даире дрхтураве као мале звезде
Брадавице што скакућу преко зида
Собе у којој дрво пуцкета јер је зима
Док на орману дуње су све веће јер их нико неће

ПАД У БРАШНО

(Србољуду Мишићу)

Провалио у млин
Саплео се
У брашно пао

Да очисти брашно хтео
Брашно с њега није хтело
Остао је део

Сад ће за њим буљине
И шарене људине

А пандури *gluten free*
Ставиће му лисице

РИТУАЛ

Сви били, било све,
Око трпезе, па и шире.
Биле жене: околоручице,
Нечији дркови изнад софре,
Нечија пунђа понад бибер-супе.

Биле сенке, ушле кроз прозор,
Па на столњаку шарале шаре.
Била и свећа: дошла прва,
Да види ко ће све доћи,
Мало ко није.

Сви били, као никад пре.
Не повратило се.

ЕКРАН, ВУЧЈИ СИН

Седим испред екрана
И чекам да умрем
Али увек ме заскочи
Још једна вест
Баналнија од претходне

(Да ли је у баналном снага
Што живот продужује?)

И тако живим
Низ падину клизим
Да сретнем вукове

НЕ СМЕТА МИ...

Не смета ми како ме читате

Ако сте ме иједном читали
Били смо заједно
Тело с телом

Остало су тумачења

НАЂЕ ТЕ ПАТЊА

Нађе те патња
Иако си се лепо покрио
Приватним ћебетом

Нађе те испод ћебета
Испод сна
Нађе те у сликама

Које те походе док спаваш
Не спавај без ње
Пригрли је

Као да је твоја

ЗАТВОРСКО ДВОРИШТЕ

Седећи у затворском дворишту,
посматраш птицу
која лети изнад твоје главе;

она ти појачава осећај немоћи
и распаљује машту
живота на слободи.

Али исто је и ван затвора.
И на слободи можеш гледати
само ону птицу које те надлеће

у том тренутку,
не марећи за тебе и твоју слободу.
Иста је то птица, и исти си ти.

ПЕСМА

Хајде, напиши песму,
а да не поменеш реку, море,
планине, да не поменеш кишу,
снег, сунце, дрвеће...

Немогућа мисија

Песма је империјалиста
жели да захвати што више
простора
тим више што не зна
шта то захвата

Ерос је тера да буде безобразна
да по леђима гребе
кога год сретне
на Хималајима

НЕ ЧЕКАЈ

Не чекај никада и ништа.
Тај ко ти је рекао да чекаш,
хтео би да закасниш,
да се строшиш чекањем,
да замукнеш.

Не чекај никога,
јер он неће доћи,
заузет је својим пословима,
а ти ћеш испасти будала
јер си га чекао до поноћи.

Ко год је чекао, шприцнуо га је врабац
прелетајући га, дајући му јасан
знак да не зна шта чека.

Не чекај ништа, чак ни своје рођење,
јер твоји родитељи се још увек двоуме,
налазе мане у кревету, у звездама,
само да се не би родио ти,
него неко други.

НЕПРИЈАТЕЉИ

„Моја имагинација не ради
у присуству оних које волим” –
рекао је једном сликар Франсис Бејкон.

Они које волимо, они су непријатељи
уметности, а не држава са својом
војском и полицијом.

Али, како им то рећи,
они не би пристали да их мање волимо
зарад уметности.

Они би најрадије спалили наше рукописе,
наше гитаре, наше штафелаје,
само да их волимо још више.

УСРЕД ТЕЛА

„Усред тела сами смо
као усред љубави”.*
Зато научи да самујеш
док си још у њеном крилу,
јер нико не зна у шта ће нас
мајстор карма праметнути,
кад душица на нос нам излети.
А како према књигама ствари
стоје, живећемо вечно,
без сећања да смо уопште били;
нећемо никада сазнати
да ли смо били песници
или можда рептили.

* Луко Паљетак, „Шутљива бијела стабла”

ПЕСМА О БУРЕТУ

Из једног дела замка у други,
може се лако пренети чаша вина,
флаша или две. Али, буре би се
негде заглавило, а вино просуло,
подсетивши на тешкоће приликом
писања (а богами и читања)
дугих песама, од којих очи знају
да беже као зрна од голуба.

КАДА ТЕ СВИ НАПУСТЕ

Када те сви напусте,
остаће са тобом
само песма, ненаписана

„Како то, ненаписана?”

Не знам, али остаће,
а то је много више
од написане песме

која је само твоја

ЗИД

Овај зид је довољно чврст
и гостопримљив
као стари домаћин.

Под њим можеш умрети,
а да нико не види.

Нико мрежом за лептире
неће хватати твоју душу
кад је испустиш.

Можеш слободно бити лептир.

КАМЕНЧИЋИ

Не знам како каменчићи
доспевају на дно моје патике,
па их морам тражити
и избацивати усред шетње,
прекидајући природни ритам
мојих корака, трагајући за нечим
исто тако неухватљивим као
и све друго што нисам ухватио,
чак ни у сну, босоног.

ВЕРТИГО

Не могу на Север, тамо су северњаци.
Не могу на Југ, тамо живе јужњаци,
а балансирати на средини планете
могло би нанети само штете
онима који су већ избалансирани.
Како наћи златни пресек у слици
коју ће неко други цртати?
Остаје само нада да ће ми тај неко
измакнути ћилим персијски
како бих, слободно падајући,
поздравио све оне плодове
што на гранама дишу као мистици.

ТЕМПО

Немој ми свирати *ѿресио*
јер моји живци не желе
да се пењу на брдо,

мени је довољан и *агађо* –
сенке у шумарку што прескачу их
докона зверад, или их последњи пут

посматра самоубица који се опрашта
од свих оних улица у којима је живео,
у којима је мислио да ће живети заувек

као облак, као дечак, као било ко...

ТРН

(За Бору Раговића)

Како препознати оштрину
ружиног трна, и чему,
то знање припада ономе
ко се огребао, па памти
само ружу и ону стазу,
не главну, но ону ужу,
којом се стизало у поље,
где у одсуству власника
све беше дивље
као небеске доје,
нечије кочије.

ОГЛЕДАЛО, ГУШТЕР

Поноћног лика
у огледалу самца,
ево му га где језик његов
самоме себи запалаца,
попут гуштера што, пренут
нечијим у пролазу стопалом,
у ону давну камену раселину,
одједном мора да се склања,
чекајући да човац прође
послом својим залудним,
па да на сунце опет изађе
сматрајући то сасвим природним...

ГОРЊА ПРЕСПА

Около: брда (повијарци),
а у долини грнчарско село,
у глину умочени прсти.

На средини куће: грнчарско коло
и „фурна” да се у њој испеку
извајани облици.

На полицама: грнци, стомне,
бардаци, врчве,
глинене тестије што годинама

чекају свог власника,
са мртвом мувом на дну
од дугог чекања.

ТЕПСИЈА

Свет је тепсија
пуна мрава
који се не разликују

ако тепсију бациш
она ће се разбити
али све ће остати исто

једино ако пробаш да
расуто поново скупиш
мрави ће се наљутити

што их будиш

СРЕЋНЕ РУИНЕ

Од срећних руина шта је остало
срећа ветра што дува
кроз рупе у камену

посетиоци што донели су тугу
као на олтар посечено грање
иако их нико звао није

довољно је да семење
биљака разлети се
па да опет нешто никне

зелени изданци
ил крвно зрнце
месечине

AYAHUASCA

Чак ни уз помоћ најбоље гљиве,
Човек не може летети
С места на место у истом телу.
Тако се не може отићи далеко.

Али, кад почне да се преображава
Из једног тела у друго,
Креће се брзином светлости.

Само што онда никада не може
Сазнати куда је стигао,
Ни да ли је он баш тај који је летео.

ЧИСТИНА

Богови нам одузимају кључеве
Од кућа и од станова

Како бисмо живели у свемиру

Боси – без чарапа
Голи – без кошуља

Голи путници
На чијој кожи светлуцају цветови мака

Читава поља, необрана...

ОДЛАЗАК

Када једнога дана на самрти
у болници или у кревету
своје куће затекнеш себе
у одласку са овога света
па ако се тада не сетиш ближњих
ни било чега другог већ само
оне зелене кајсије
коју си убрао преко ограда
моћи ћеш да кажеш да си живео
али коме то рећи и зашто
свет се ионако котрља
подмазан нечијом маштом
твоји су само дани
које си проћердао

БЕЛЕШКА О КЊИЗИ

На позив Нишког културног центра, приредио сам овај избор песама како из мојих објављених књига, тако и из мојих необјављених рукописа. Уместо низања песама по хронологији њиховог настанка или хронологији објављивања, одлучио сам да направим књигу која ће већ објављене песме представити у новом контексту. Такође, нове (необјављене песме) нису издвојене у посебан циклус, већ се преплићу са већ објављеним песмама. Сва одступања од језичког стандарда су намерна. Величина почетног слова у појединим стиховима остала је као и у оригиналним издањима.

Н. В.

БЕЛЕШКА О ПИСЦУ

Небојша Васовић је дипломирао на Филолошком факултету у Београду, на групи Југословенске књижевности са општом 1978. године. У Београду је радио као слободни уметник: писац, уредник, књижевни критичар. Магистрирао је 1992. на Новом калифорнијском колеџу у Сан Франциску (програм: Poetics). Живи у Торонту (Канада) од марта 1988. године. Аутор је следећих књига:

ПОЕЗИЈА

Сйруна/Суѿон, Просвета, Београд, 1983.
Со лично, Видици, Београд, 1986.
Бразил, Матица српска, Нови Сад, 1986.
Песме за децу и калуђере, Матица српска, Нови Сад, 1989.
Пердиго, КЗНС, Нови Сад, 1991.
Гоні у жиѿу, Матица српска, Нови Сад, 1991.
Музика рода, Нолит, Београд, 1992.
Талмуд и ја, БИГЗ, Београд, 1992.
Седм чунова, БИГЗ, Београд, 1995.
Посечене су шуме, Народна књига, Београд, 2003.
Ни љубави ни хлеба, Повеља, Краљево, 2006.
Изабране ѿесме, Повеља, Краљево, 2011.
Нека, хвала, Културни центар Новог Сада, 2014.
Голицач ѿабана, Пресинг, Младеновац, 2018.
Дулчинеји од Винче, Поетикум, Краљево, 2021.
Неко друѿи, Пресинг, Младеновац, 2023.
Живи како ја не удем, Повеља, Краљево, 2024.

ЕСЕЈ, КРИТИКА, ДНЕВНИЦИ

Поезија као изванумишйе, Рад, Београд, 1983.

Проййив Кундере, Браничево, Пожаревац, 2003.

Лажни цар Шћейан Киш, Народна књига, Београд, 2004.

Дневник I, Народна књига, Београд, 2004.

Contra Kundera, La Cabra Ediciones, Ciudad de Mexico, 2012.

Зар ойейй о Кишу?, Конрас, Београд, 2013.

Полемике и йорйреййи, Задужбина „Николај Тимченко”,
Лесковац / Алтера, Београд, 2015.

Евройски давиййељи из нашей сокака, Бернар, Београд,
2016.

Која бране кишобрани, часописно издање Браничево 5-6,
Пожаревац, 2020.

Оклайија Докйора Јеркова, приватно издање,
www.nebojsa-vasovic.com

Небојша Васовић
ИЗАБРАНЕ И НОВЕ ПЕСМЕ
прво издање, 2025

издавач
Нишки културни центар

за издавача
Срђан Савић, директор

уредник
Лидија Маринковић

лектор
Снежана Илић

прелом
Саша Јовановић

корице
Славица Момчиловић

штампа
Графика Галеб, Ниш

тираж
300

ISBN 978-86-6101-284-6

